

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 11 stycznia 2016 r.

Poz. 127

UCHWAŁA NR XVI/119/2015 RADY MIASTA OLEŚNICY

z dnia 21 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2015-2018”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1515), w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1446 ze zmianami), Rada Miasta Oleśnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Program opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2015-2018” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wszelkie uchwały dotyczące zagadnień ujętych w Programie, o którym mowa w § 1, winny być z nim zgodne i zmierzać do realizacji wyznaczonych w nim celów.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Oleśnicy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Miasta Oleśnicy:
W. Piechówka

Załącznik
do Uchwały
Rady Miasta Oleśnicy
Nr XVI/119/2015
z dnia 21 grudnia 2015 r.

**PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
MIASTA OLEŚNICY
W LATACH 2015-2018**

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Spis treści:

1	WPROWADZENIE	3
2	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	3
3	UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE	4
4	UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	10
4.1	STRATEGICZNE CELE POLITYKI PAŃSTWA W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	10
4.1.1.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z KRAJOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	10
4.1.2.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z NARODOWEJ STRATEGII ROZWOJU KULTURY NA LATA 2004 – 2020	11
4.1.3.	KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KRAJU 2030	13
4.1.4.	STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020	14
4.2.	RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA I POWIATU	15
4.2.1.	ZAŁOŻENIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DO 2020 R	15
4.2.2.	DIAGNOZA ORAZ CELE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	16
4.2.3.	CELE I KIERUNKI WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2015 - 2018	18
4.2.4	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014 - 2020	21
4.2.5	POWIATOWY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI	22
5.	UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	22
5.1.	RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE GMINY (ANALIZA DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH GMINY)	22
5.2.	CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ANALIZA STANU DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY	33
5.3.	ZABYTKI OBJĘTE PRAWNYMI FORMAMI OCHRONY	36
5.4.	ZABYTKI W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	40
5.5.	ZABYTKI O NAJWYŻSZYM ZNACZENIU DLA GMINY	41
6.	OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ	41
7.	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE (PRIORYTETY, KIERUNKI, ZADANIA)	44
8.	INSTRUMENTARIUM REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	48
9.	ZASADY OCENY REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	49
10.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	50
11.	REALIZACJA I FINANSOWANIE PRZEZ GMINĘ ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTKÓW	51
12.	ANEKSY	54
13.	BIBLIOGRAFIA	67

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

1. Wprowadzenie

„*Program Opieki nad Zabytkami Miasta Oleśnicy na lata 2015 -2018*” sporządzony jest na potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się w granicach miasta Oleśnicy, miasta o bogatej historii i kulturze, położonego w bezpośrednim zasięgu najważniejszych europejskich szlaków, ukształtowanego przez aktywną twórczość przedstawicieli wielu narodów, religii, wyznań, idei oraz stylów. Jest jednocześnie kontynuacją i uzupełnieniem działań zawartych w *Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Oleśnicy na lata 2011 – 2014* przyjętego uchwałą Rady Miasta Oleśnicy Nr XI/76/2011 z dnia 31.08.2011 r.

Mieszkańcy miasta Oleśnicy jako społeczność są dysponentem wszystkich tych wartości i mają za zadanie to kruche dziedzictwo przeszłości przechować, zadbać o jego stan, w razie potrzeby poddać konserwacji, a następnie przekazać następcom w stanie nie pogorszonym. Dlatego też ważnym elementem jest wyznaczenie kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. W ramach ogólnie pojętego dziedzictwa kulturowego rozumie się zbiór rzeczy ruchomych i nieruchomych oraz wartości duchowych, historycznych i obyczajowych, które są istotnym elementem naszego życia. Mają wpływ na naszą identyfikację z miejscem w którym żyjemy i na prezentowany światopogląd, dlatego też w poczuciu odpowiedzialności niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu ich zachowanie.

Kierunki działań wyznaczone w niniejszym programie opierają się na wymogach legislacyjnych, uwarunkowaniach kulturowych miasta Oleśnicy, uwzględniają realną potrzebę samorządu oleśnickiego w dążeniu do poprawy jakości życia miejscowej społeczności z poszanowaniem ładu przestrzennego i potrzebą ochrony i opieki nad zabytkami.

Jednym z dokumentów pomagającym realizować misję opieki nad dziedzictwem kulturowym jest „Gminny program opieki nad zabytkami”.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.) jest aktem prawnym regulującym problematykę ochrony zabytków w Polsce. Na podstawie art. 87 ust. 1 w/w ustawy „*burmistrz miasta sporządza na okres 4 lat (...) gminny program opieki nad zabytkami*”

Zgodnie z art. 87 ust. 2 w/w ustawy program opieki nad zabytkami ma na celu w szczególności:

- 1) *włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
- 2) *uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
- 3) *zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;*
- 4) *wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
- 5) *podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
- 6) *określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

7) *podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

Kierując się art. 87 ust. 3 i art. 87 ust. 5 ustawy, rada gminy przyjmuje gminny program opieki nad zabytkami, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z realizacji programu burmistrz miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie miejskiej.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Zgodnie z zapisem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.) ochrona dziedzictwa kulturowego została zdeklarowana w art. 5, w którym Rzeczpospolita Polska „*strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”. Następnie w art. 6 ust. 1 Konstytucji stwierdza, iż „*Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju*”. Jednocześnie art. 86 Konstytucji podkreśla, że „*każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie*”.

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jakim jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.). Na potrzeby sporządzenia programu opieki nad zabytkami szczególnie istotne są przepisy art. 3, 4, 6, 7, 16 ust. 1, art. 17, 18, 19, 20, 21, 22 oraz art. 89 cytowanej ustawy.

Zgodnie z art. 4 Ustawy, „*Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:*

- 1) *zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;*
- 2) *zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;*
- 3) *udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;*
- 4) *przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;*
- 5) *kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;*
- 6) *uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*”

Zgodnie z art. 5 Ustawy, „*Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:*

- 1) *naukowego badania i dokumentowania zabytku;*
- 2) *prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;*
- 3) *zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;*
- 4) *korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;*
- 5) *popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.*”

W myśl art. 6 Ustawy, „*Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:*

- 1) *zabytki nieruchome będące, w szczególności:*
 - a) *krajobrazami kulturowymi,*
 - b) *układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,*
 - c) *dzielami architektury i budownictwa,*
 - d) *dzielami budownictwa obronnego,*
 - e) *obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,*
 - f) *cmentarzami,*

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 2012, poz. 642 i 908 oraz z 2013r. poz. 829),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) reliktnymi działalnościami gospodarczej, religijnej i artystycznej.
- Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.”

W cytowanej ustawie określone zostały prawne formy i sposoby ochrony zabytków. W art. 7 „Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.”

Ustawa o ochronie i opiece nad zabytkami szczegółowo określa obowiązki oraz kompetencje samorządu w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami poprzez prowadzenie GEZ (art. 22, pkt. 4), sporządzanie na okres czteroletni GPONZ (art. 87), uwzględnianie ochrony i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania (art. 18 i 19). W artykułach 5, 25, 26, 28, 30, 31, 36, 71, 72 ustawy określono obowiązki właścicieli zabytków (w tym też samorządów), dla objętych ochroną zabytków, które są własnością gminy lub są w jej posiadaniu.

Utworzenie parku kulturowego stanowi kolejną możliwość formy ochrony zabytków. Zgodnie z art. 16 ust. 1 Ustawy: „Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

osadniczej.” Utworzenie parku kulturowego, pozwala na wprowadzenie na jego terenie lub części terenu, zgodnie z art. 17 ust. 1 Ustawy, zakazów i ograniczeń dotyczących:

- 1) „prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;
- 2) zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych;
- 3) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- 3a) zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury;
- 4) składowania lub magazynowania odpadów.

W razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości na skutek ustanowienia zakazów i ograniczeń, o których mowa w art. 17 ust. 1 Ustawy, stosuje się zgodnie z art. 17 ust. 2 Ustawy przepisy art. 131-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.).”

Zgodnie z art. 18 Ustawy:

1. „Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.
2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:
 - 1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
 - 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
 - 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami”.

Zgodnie z art. 19 ustawy:

1. „1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:
 - 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
 - 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
 - 3) parków kulturowych.1a. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:
 - 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
 - 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.<1b. W uchwale określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń uwzględnia się w szczególności:

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- 1) ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
 - 2) ochronę zabytków nieruchomych, innych niż wymienione w pkt 1, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
 - 3) wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz plany ochrony parków krajobrazowych.>
2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.
3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków”.

Zgodnie z art. 20 Ustawy w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W myśl art. 21 Ustawy podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy jest ewidencja zabytków, która zgodnie z art. 22 Ustawy, prowadzona jest w następujący sposób:

1. „Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.
2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.
3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.
4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.
5. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:
 - 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
 - 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
 - 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków”.

Według art. 89 Ustawy, „organami ochrony zabytków są:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
- 2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków”.

Zakres ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami uszczegóławiają inne akty wykonawcze, przede wszystkim rozporządzenia ministerialne:

- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz. 259),
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 650),
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę (Dz. U. z 2011 r. Nr 89, poz. 510),
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robot budowlanych,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

badan konserwatorskich, badan architektonicznych i innych dzialan przy zabytku wpisanym do rejestru zabytkow oraz badan archeologicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987),

- rozporzadzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytkow na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 212, poz. 2153),
- rozporzadzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytkow (t.j. Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 399 ze zm.),
- rozporzadzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie dotacji na badania archeologiczne (Dz. U. 2014 r. poz. 110).

Kolejnym uregulowaniem prawnym jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorzadzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 594 ze zm.). Zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 1, pkt 9 w/w ustawy *„Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspolnoty nalezy do zadani wlasnych gminy. W szczegolnosci zadania wlasne obejmuja sprawy (...) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytkow i opieki nad zabytkami”*.

Ponadto program opieki nad zabytkami powinien znajdowac odzwierciedlenie w dokumentach dotyczacych zagospodarowania przestrzennego. Stad w programie uwzglednione zostaly zalozenia ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.).

Jednoczesnie program uwzglednia regulacje prawne znajdujace sie w ustawach i rozporzadzeniach:

- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.)
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony srodowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.),
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 518),
- ustawie z dnia 25 pazdziernika 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu dzialalnosci kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 406 ze zm.),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o dzialalnosci pozytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 1118 ze zm.),
- ustawie z dnia 3 pazdziernika 2008 r. o udostepnianiu informacji o srodowisku i jego ochronie, udziale spoleczenstwa w ochronie srodowiska oraz o ocenach oddziaływania na srodowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.),
- rozporzadzenie Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. nr 164 poz. 1587),
- rozporzadzenie Ministra Infrastruktury z 28 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagan dotyczacych nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164 poz. 1588),
- rozporzadzenie Ministra Infrastruktury z 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu studium uwarunkowan kierunkow zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Podstawe prawną dla zasad ochrony zabytkow znajdujacych sie w muzeach i w bibliotekach stanowią przede wszystkim:

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 987),
 - ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 642 ze zm.),
- Zasady ochrony materiałów archiwalnych regulują natomiast przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 ze zm.).

W tle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obowiązują międzynarodowe dokumenty określające zasady i metody ochrony dziedzictwa kulturowego, które można podzielić na trzy grupy:

- akty prawne UNESCO;
- akty prawne instytucji europejskich;
- międzynarodowe dokumenty doktrynalne.

W grupie aktów prawnych UNESCO znajdują się między innymi:

- Konwencja o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego wraz z regulaminem wykonawczym oraz Protokół o ochronie dóbr (UNESCO, Haga 1954; Dz. U. z 1957 r., 57.46.212),
- II Protokół do konwencji haskiej z 1954 roku sporządzony w Hadze 26 marca 1999 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 248.),
- Konwencja dotycząca środków zmierzających do zakazu i zapobieganiu nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury (UNESCO, Paryż 1970; Dz. U. 1974 r., nr 20, poz. 106),
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (UNESCO, Paryż 1972; Dz. U. z 1976 r., nr 32, poz. 190),
- Konwencja w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (UNESCO, 2003; Dz. U. 2011, nr 172, poz. 1018),
- Konwencja w sprawie ochrony i promowania różnorodnych form wyrazu kulturowego (UNESCO, Paryż 2005; Dz. U. z 2007 r., nr 215, poz. 1585),

W grupie aktów prawnych instytucji europejskich najistotniejsze są:

- *Europejska Konwencja Kulturalna*, Paryż 1954,
- *Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Architektonicznego*, Grenada 1985,
- *Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Archeologicznego*, (tzw. *konwencja maltańska*), La Valetta 1992,
- *Europejska Konwencja Krajobrazowa*, Florencja 2000,
- *Konwencja ramowa Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa*, Faro 2005.

Spśród międzynarodowych dokumentów doktrynalnych najistotniejsze są:

- *Karta ateńska uchwalona na konferencji Międzynarodowego Kongresu Architektury Nowoczesnej dotycząca zasad postępowania konserwatorskiego w wypadku budowli zabytkowych*, Ateny 1931 r.,
- *Międzynarodowa Karta Konserwacji i Restauracji Zabytków i Miejsc Zabytkowych (Karta Wenecka)*, Wenecja 1964,
- *Międzynarodowa Karta Ogrodów IFLA-ICOMOS (Karta Florencka)*, Florencja 1981,
- *Międzynarodowa Karta Ochrony Miast Historycznych ICOMOS*, Toledo-Waszyngton 1987,
- *Karta Ochrony i Zarządzania Dziedzictwem Archeologicznym*, Lozanna 1990,
- *Karta Ochrony i Zarządzania Podwodnym Dziedzictwem Kulturowym*, Sofia 1996,
- *Międzynarodowa Karta Turystyki Kulturowej*, Mexico City 1999,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- *Zasady Ochrony Historycznych Budynków Drewnianych*, Mexico City 1999,
- *Zasady ochrony i konserwacji malowideł ściennych*, Victoria Falls 2003.

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Uwarunkowania wynikające z Krajowego Programu Opieki Nad Zabytkami

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2014–2017 (zwany dalej *Krajowym programem*) stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 84 i art. 85 ust. 1 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.). Natomiast obowiązek opracowania *Krajowego programu* przez Generalnego Konserwatora Zabytków wynika z przepisu art. 90 ust. 2 pkt 1 u.o.z. Jednocześnie wpisuje się w system dokumentów planistycznych państwa, określony w 2009 r. w Planie uporządkowania strategii rozwoju, jako instrument wykonawczy dla *Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*. *Krajowy program* stanowi program rozwoju w rozumieniu określonym w art. 15 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, ze zm.).

W *Krajowym programie* dokonano diagnozy stanu ochrony zabytków w Polsce na trzech płaszczyznach:

- organizacji i zadań organów ochrony zabytków w Polsce,
- stanu zachowania zabytków w Polsce, w tym roli i znaczenia form ochrony zabytków oraz systemów informacji o zabytkach,
- komunikacji, porozumienia i współpracy w obszarze ochrony zabytków w Polsce.

Na jej podstawie sformułowano cel główny *Krajowego programu*: *Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków*.

Określone zostały w nim podstawowe zasad konserwatorskie:

1. zasada *primum non nocere*,
2. zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
3. zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
4. zasada, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
5. zasada czytelności i odróżnialności ingerencji,
6. zasada odwracalności metod i materiałów,
7. zasada wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Zasady te dotyczą konserwatorów, pracowników urzędów, restauratorów dzieł sztuki, architektów, urbanistów, budowlanych, archeologów, badaczy, właścicieli i użytkowników, w tym duchownych

Do jego realizacji głównego celu opracowano trzy cele szczegółowe:

- wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
- wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,
- tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji, które z kolei realizowane będą w ramach szczegółowych zadań.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Do wyspecyfikowanych celów i zadań opracowano szczegółowy harmonogram realizacji wraz z planem finansowym programu.

Jednocześnie sformułowano zagadnienia horyzontalne. Są to:

- podniesienie sprawności i skuteczności działań organów ochrony zabytków, w tym jakości merytorycznej decyzji administracyjnych (szkolenia, standaryzacja działań, itp.),
- porządkowanie rejestru zabytków oraz stworzenie wiarygodnej metodologicznie diagnozy stanu zachowania zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C),
- zwiększenie społecznego uznania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; budowanie przez
- organy ochrony zabytków partnerskich relacji z obywatelami, jak i propagowanie postaw współodpowiedzialności społecznej za zachowanie zabytków (współpraca z mediami, wykorzystywanie mediów elektronicznych, konkursy, itp.),
- wdrożenie procesów kształtowania postawy krajobrazowej wśród organów ochrony zabytków,
- zwiększenie zaangażowania samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem gmin, w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków, w tym propagowanie parków kulturowych (ich stanowienie jest władczą kompetencją rad gmin) jako skutecznej formy ochrony zabytków.

4.1.2. Uwarunkowania wynikające z Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020

„Narodowy Program Kultury »Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego«” na lata 2004–2013 stanowi element opracowanej w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Narodowej strategii rozwoju kultury na lata 2004–2013”. W 2005 r. MKiDN wprowadziło w życie uzupełnienie „Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020”. Podstawowym zadaniem „Narodowego Programu Kultury” jest wyznaczenie kierunków polityki rządu w odniesieniu do zabytków i dziedzictwa kulturowego do 2013 r. Program strategiczny zakłada wzmoczone działania w zakresie ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym naciskiem na poprawę stanu zabytków nieruchomych. Program ten jest zgodny z „Narodowym Planem Rozwoju”, wynikającym z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) oraz krajowego programu ochrony zabytków. Misją programu jest: „Zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

W stosunku do uprzednio opracowanego *Programu opieki nad zabytkami dla miasta Oleśnicy w latach 2011 – 2014*, *Program Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020* nie uległ zmianie. W przypadku opieki nad zabytkami, w dalszym ciągu największe znaczenie ma Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004-2013. Program ten jest zgodny z Narodowym Programem Rozwoju (Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o Narodowym Planie Rozwoju, Dz. U. Nr 116, poz. 1206) oraz założeniami do krajowego programu ochrony zabytków.

Celem strategicznym Narodowego Programu Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

Do celów cząstkowych Programu dalej należą:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem zagranicę.

NSRK na lata 2004-2020 w dalszym ciągu wyznacza 11 programów operacyjnych. Programy operacyjne stanowią, zgodnie z metodologią przyjętą dla dokumentów wchodzących w Narodowy Program Rozwoju na lata 2007-2013, uszczegółowienie i rozszerzenie Narodowych Programów Kultury. Program Operacyjny „*Dziedzictwo kulturowe*”, ogłoszony w 2009 r. przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, koncentruje się na dwóch priorytetach: rewaloryzacji zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwoju kolekcji muzealnych.

Cele pierwszego z nich to:

- poprawa stanu zachowania zabytków,
- zwiększanie narodowego zasobu dziedzictwa kulturalnego,
- kompleksowa rewaloryzacja zabytków,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki,
- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji,
- zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę.

Rozwój kolekcji muzealnych ma być realizowany poprzez:

- zakup dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych,
- zakupami starodruków i archiwaliów,
- konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych,
- wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych.

Program Operacyjny „*Dziedzictwo kulturowe*” jest zgodny z Narodowym Programem Kultury „*Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego*” oraz Narodowym Programem Kultury „*Rozwój instytucji artystycznych*” i stanowi ich uszczegółowienie w zakresie dofinansowania zadań ze środków Ministerstwa Kultury.

NSRK wskazuje również na zadania oraz możliwości finansowania kultury wynikające z przynależności Polski do Unii Europejskiej. Ze względu na konieczność sprostania potrzebom o wymiarze kulturowym w ramach Unii Europejskiej, w działaniach powinny być uwzględniane aspekty kulturowe, umożliwiające poszanowanie i popieranie różnorodności kultur wchodzących w jej skład.

W obszarze kultury największe znaczenie mają Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF) oraz Europejski Fundusz Socjalny (ESF). Możliwości Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotyczą przede wszystkim tworzenia, modernizacji i rozwoju infrastruktury w tym obszarze, w tym renowacji budynków stanowiących dziedzictwo kulturowe lub przemysłowe. Szczególną kategorią w infrastrukturze kulturalnej są muzea, które mogą stanowić atrakcję turystyczną, przyczyniającą się do wzrostu zainteresowania regionem zarówno przez turystów, jak i przez inwestorów.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Zatwierdzony 6 września 2005 r. przez Radę Ministrów dokument: „*Sektorowy Program Operacyjny: Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego*” określa priorytety, kierunki wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań infrastrukturalnych z zakresu kultury i szkolnictwa artystycznego o charakterze ponadregionalnym.

Zakłada on:

- kompleksową rewaloryzację zabytków oraz obiektów przemysłowych i powojaskowych oraz ich adaptację na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne, a także inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- budowę i rozbudowę sieci informatycznych w celu promocji potencjału kulturowego regionów,
- inwentaryzację i digitalizację zabytków dziedzictwa ruchomego i nieruchomego oraz jego promocję
- organizację imprez o międzynarodowym charakterze,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zachowanie i ochronę krajobrazu kulturowego wsi.

W ramach realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego podejmuje się następujące działania:

- ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym,
- budowa i rozbudowa infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym,
- renowacja i konserwacja zabytków ruchomych,
- budowa i rozbudowa szkół artystycznych I i II stopnia,
- budowa i rozbudowa infrastruktury uczelni artystycznych.

4.1.3. Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030

Najważniejszy strategiczny dokument w Polsce traktujący o ładzie przestrzennym to Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030. KZPK przyjęta została uchwałą nr 239 Rady Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r.

Celem strategicznym jest: „*Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie*”.

Osiągnięcie celu strategicznego winno być realizowane przy zachowaniu spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

KZPP formułuje sześć przedstawionych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, które nie mogą być traktowane rozłącznie. Są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

W ramach 4 celu, KZPZ przyjmuje zasadę gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, którą Polska w 2004 roku ratyfikowała Europejską Konwencję Krajobrazową (EKK). Wdrożenie EKK obejmowało trzy poziomy działań: rozpoznanie zasobów, gospodarowanie nimi i edukację wspomagającą. Wszystkie muszą być ściśle powiązane z konstytucyjnym wymogiem dbałości o przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju oraz dotyczyć obszarów lądowych i morskich – szczególnie w odniesieniu do ochrony widoku. KZPZ kładzie nacisk na:

- upowszechnienie listy krajobrazów zagrożonych – Czerwoną Księgą.
- zmianę obecnego systemu prawa, charakteryzującego się różnicami definicyjnymi i nierównomiernym poziomem ochrony oferowanym w dwóch ustawach w stosunku do tego samego obszaru,
- objęcie ochroną i działaniami promocyjnymi dorobku współczesnej architektury i urbanistyki,
- ograniczenie presji na obszary dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez zmiany w systemie prawa umożliwiające efektywne rozpoznawanie zasobów krajobrazowych, ich ochronę i gospodarowanie nimi,
- wprowadzenie obowiązku wykonywania studiów krajobrazowych w procesie przygotowywania inwestycji planowanych na terenach objętych krajobrazową ochroną obszarową lub obiektową,
- rozwinięcie monitoringu cennych krajobrazów kulturowych,
- uspołecznienie procesów planistycznych, które wspomagać będą integrację zarządzania krajobrazem kulturowym odziedziczonym i związanym ze współczesnymi stosunkami społeczno-gospodarczymi, z zarządzaniem obiektami ochrony obszarowej, ochroną wartości symbolicznych mogących być podstawą potencjału rozwoju regionów, takich jak sylweta miasta i obiektu zabytkowego, obiektów istotnych dla dziedzictwa kulturowego społeczności lokalnych.

4.1.4.Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020

SRKS przyczynia się do realizacji celu 11 Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Wzrost społecznego kapitału rozwoju”. Została przyjęta uchwałą nr 104 przez Radę Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r.

Cel główny sformułowano jako „*Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno - gospodarczym Polski*”. Będzie on realizowany przez cztery cele szczegółowe:

- Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.
- Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.
- Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

W dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad nimi cel określony jako „Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego”, definiuje priorytet pn. „Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej”. Jednocześnie wyznacza dla niego następujące kierunki działań:

- tworzenie warunków wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

- digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.

5.5. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Założenia wynikające ze Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 została uchwalona w dniu 28 lutego 2013 r. Jest ona najważniejszym dokumentem strategicznym regionu wytyczającym cele i kierunki rozwoju Dolnego Śląska na najbliższe lata. W powiązaniu z krajowymi oraz europejskimi dokumentami strategicznymi, ujmując całość spraw wpływających na kształtowanie sytuacji społeczno-gospodarczej regionu.

Przyjęty w SRWD 2020 model gospodarczy składa się z dwóch filarów. Pierwszy filar stanowić będzie rozwój przemysłu opartego na najnowocześniejszych technologiach oraz nowoczesnych usługach. Drugi filar opierać się będzie na unikatowych zasobach przyrodniczych, uzdrowiskowych i kulturowych, a także bogatych zasobach naturalnych wspieranych działaniami w sferze energii, klimatu, krajobrazu i zdrowia. Te dwa filary, tworzące podstawy modelu gospodarczego województwa dolnośląskiego, wymagać będą powiązania i skomunikowania dobrej jakości infrastrukturą techniczną, co pozwoli na zwiększenie znaczenia Dolnego Śląska jako silnego regionu gospodarczego.

Realizacja Strategii oparta będzie o następujące zasady i wzorce postępowania:

- Zasada partnerstwa i współpracy (partnerstwo: publiczno-publiczne, publiczno-społeczne, publiczno-prywatne)
- Zasada wieloszczeblowego zarządzania i zintegrowanych projektów inwestycyjnych
- Zasada budowania tożsamości regionalnej
- Zasada zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego dla następnych pokoleń (zasada zrównoważonego rozwoju)
- Zasada decentralizacji i dekoncentracji systemu wdrażania
- Zasada celowości i efektywności interwencji
- Zasada równości szans

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego określa cztery podstawowe obszary integracji:

1. Wrocławski Obszar Integracji - Wrocław i otaczający go obszar, posiadający z nim silne powiązania funkcjonalne.
2. Legnicko - Głogowski Obszar Integracji - obszar zagłębia miedziowego oraz jego zaplecza.
3. Sudecki Obszar Integracji - południowy obszar województwa.
4. Zachodni Obszar Integracji - tereny leżące przy zachodniej granicy regionu.

4.2.2. Diagnoza oraz cele wynikające Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego przyjętego w dniu 27 marca 2014 r.. Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 dokonano diagnozy zasobów kulturowych i w odniesieniu do niej zostały

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

wskazane poniższe, najważniejsze uwarunkowania dla rozwoju przestrzennego województwa w sferze kulturowej:

- położenie Dolnego Śląska, sprzyjające przenikaniu wpływów kulturowych z Czech i Niemiec oraz oddziaływaniu wielu ośrodków, przede wszystkim Wiednia, Pragi, Drezna, Berlina i Krakowa, przy częstych zmianach sytuacji politycznej, zdecydowały o jego czołowej pozycji w kraju pod względem nasycenia obiektami zabytkowymi o wysokiej klasie artystycznej i znaczeniu historycznym;
- utrzymanie ww. pozycji regionu wiąże się z zapewnieniem warunków dla trwałego zachowania, zagospodarowania i utrzymania zabytkowych krajobrazów kulturowych oraz zespołów zabytków, takich jak: zabytki archeologiczne, miejskie i wiejskie zespoły zabytkowej zabudowy, obiekty architektury sakralnej, zespoły rezydencjonalne z założeniami parkowymi, obiekty architektury militarnej, zabytki przemysłu i techniki, miejsca upamiętniające ważne wydarzenia historyczne oraz miejsca martyrologii z okresu drugiej wojny światowej;
- zachowaniu ww. wartości służy regionalny system ochrony dziedzictwa kulturowego, który tworzą obiekty i obszary zabytkowe, objęte międzynarodowymi i krajowymi formami ochrony (wpisy na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, uznanie za Pomnik Historii, parki kulturowe, wpisy do rejestru zabytków, objęcie ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wojewódzka i gminna ewidencja zabytków oraz wykaz zabytków).

Jednocześnie w diagnozie wskazano szereg pozytywnych tendencji w zmianach stanu środowiska kulturowego regionu, których umocnieniu winny służyć: kontynuacja rewitalizacji historycznych zespołów staromiejskich, układów wiejskich oraz miejscowości turystyczno uzdrowiskowych, odnowa zabytkowych zespołów rezydencjonalnych wraz z adaptowaniem do nowych funkcji, rozwój nowych form obszarowej ochrony krajobrazu kulturowego, w tym zwłaszcza systemu parków kulturowych.

W odniesieniu do niekorzystnych tendencji plan przyjął, że dla ich wyeliminowania lub osłabienia winny być preferowane przede wszystkim:

- kompleksowa odbudowa zdegradowanych zespołów zabytkowych w obszarach historycznych centrów miast i wsi, zespołów rezydencjonalnych oraz nie użytkowanych kościołów i cmentarzy;
- przeciwdziałanie dewastacji zabytków przemysłu i techniki, w szczególności wyłączonych z użytkowania obiektów infrastruktury kolejowej;
- zagospodarowanie i udostępnianie wybranych stanowisk archeologicznych o charakterystycznych formach krajobrazowych;
- promowanie i oznakowanie w terenie historycznych miejsc pamięci oraz utrzymanie pomników i cmentarzy wojennych.

Plan przyjął także, iż ochrona i utrzymanie walorów zabytkowych krajobrazów kulturowych oraz zespołów zabytków województwa jest szczególnie ważne w kontekście wzrastającej presji inwestycyjnej, kierowanej zarówno na tereny tworzące te zespoły, jak i ich najbliższe otoczenie. W obrębie śródmiejskich zespołów zabudowy, a także w bezpośrednim otoczeniu zabytkowych zespołów pałacowo-parkowych i sakralnych dochodzi, mimo rygorystycznie prowadzonej ochrony konserwatorskiej, do trudnych do uniknięcia konfliktów interesu publicznego, jakim jest ochrona zasobów środowiska kulturowego, z interesami grupowymi lub indywidualnymi. Racjonalne wykorzystanie pomniejszających się zasobów środowiska kulturowego, przeciwdziałanie ich degradacji, znacząca poprawa ich stanu oraz zachowanie krajobrazu kulturowego w ścisłym powiązaniu z ochroną zasobów

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

przyrodniczych powinno być jednym z priorytetów polityki przestrzennej województwa. Jego uwzględnianie w planowaniu rozwoju przestrzennego służyć powinno m. in.: wprowadzenie obiektów objętych obszarową ochroną zabytków do zaproponowanej wcześniej strefy zintegrowanej ochrony walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, a także pełne uwzględnienie potrzeby ochrony zabytków na poziomie planowania lokalnego.

W celu ochrony i odnowy zasobów dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrodniczo - krajobrazowych, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjął następujące podstawowe kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego:

1. Harmonijne kształtowanie krajobrazu kulturowego oraz poprawę stanu i wykorzystania zespołów zabytkowych, realizowane przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - zachowania i odnowy walorów oraz cech krajobrazu kulturowego w miejscach o szczególnym znaczeniu dla tożsamości regionu,
 - ochrony miejsc o wysokich wartościach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz zachowanej historycznej strukturze przestrzennej,
 - zintegrowanego podejścia do waloryzacji, ochrony i zagospodarowania przestrzennego zasobów kulturowych;

(Zakwalifikowano zamek w Oleśnicy do wprowadzenia na listę pomników historii obiektów zabytkowych o bardzo wysokich wartościach historycznych, naukowych i artystycznych – tabela 5 planu).

2. Ochrona oraz poprawa stanu i wykorzystania zespołów zabytkowych, realizowana przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - uwzględniania w dokumentach strategicznych i planistycznych stref koncentracji zasobów dziedzictwa kulturowego, wymagających szczególnej ochrony ich wartości kulturowych i krajobrazowych,
 - prowadzenia kompleksowych rewitalizacji zespołów zabytkowych z możliwością wprowadzania nowych funkcji do obiektów zabytkowych,
 - eksponowania w sylwetach miejscowości dominant architektonicznych i ochrony wglądów na nie,
 - ochrony obiektów ujętych w rejestrach i ewidencjach zabytków, w tym zwłaszcza obiektów usługowych, produkcyjnych, a także dworców i przystanków kolejowych oraz wiaduktów i tuneli,
 - ochrony stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych;
3. Ochrona dóbr kultury współczesnej, realizowana przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - uwzględnienia w planowaniu miejscowym ochrony wyróżniających się współczesnych nie objętych ochroną zabytków obiektów architektonicznych i zagospodarowania ich otoczenia,
 - prowadzenia badań i analiz dla wskazania ww. obiektów.

4.2.3. Cele i kierunki wynikające z Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2015 - 2018

Przyjęty w dniu 26 października 2006 r Uchwałą Nr LX/912/2006. przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego *Program opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego*

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

2007-2011 zakładał że podstawą jest uznanie zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego za zasadniczy czynnik wpływający na kształtowanie się tożsamości regionalnej. *Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego na lata 2015 - 2018* co prawda nie został jeszcze uchwalony, ale jest ważnym dokumentem ukazującym aktualne kierunki i cele w dziedzinie ochrony i opieki nad zabytkami.

Głównym celem sformułowanym przez program jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowanie krajobrazu kulturowego Dolnego Śląska przez określenie służących temu warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach samorządu województwa. W wyniku przeprowadzonej analizy zasobów dziedzictwa kulturowego województwa dolnośląskiego, analizy realizacji poprzedniego dokumentu programowego i działań samorządu województwa do 2014 r. oraz analizy szans i zagrożeń, mocnych i słabych stron stanu dziedzictwa kulturowego oraz uwarunkowań jego ochrony na Dolnym Śląsku, określony został cel strategiczny Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego na lata 2015 - 2018 określa cel strategiczny: „Zwiększenie roli dziedzictwa kulturowego w rozwoju społecznym i ekonomicznym Dolnego Śląska”.

Na potrzeby jego realizacji ustalono dwa cele kierunkowe:

1. Zabezpieczenie i zagospodarowanie potencjału kulturowego regionu
2. Zaangażowanie społeczne w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa,

na które składają się cztery priorytety :

1. Ochrona i rewitalizacja zabytków.
2. Zwiększenie potencjału ekonomicznego regionu w oparciu o dziedzictwo kulturowe.
3. Poglębianie poczucia odpowiedzialności za wielokulturowe dziedzictwo regionu.
4. Aktywizacja społeczności i podmiotów lokalnych.

Cel kierunkowy 1

Zabezpieczenie i zagospodarowanie potencjału kulturowego regionu.

Priorytet 1: Ochrona i rewitalizacja zabytków

Kierunek działania - Ratowanie zabytków najbardziej zagrożonych.

1. zabezpieczanie przed dalszą dewastacją zabytków zrujnowanych,
2. ochrona obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą,
3. przeciwdziałanie wyburzaniu zabytków ze względu na ich zły stan techniczny.

Kierunek działania - Dokumentowanie i badanie dziedzictwa kulturowego

1. wspieranie działań konserwatorskich zmierzających do wpisywania zabytków do rejestru zabytków i do ewidencji zabytków,
2. wsparcie działań, mających na celu poprawę stanu dokumentacji i inwentaryzacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego, w tym szkoleń z zakresu wykonywania nowoczesnych dokumentacji skierowanych do sektora samorządowego (np. konferencje i warsztaty doskonalące w zakresie GEZ),
3. działania wspierające starania o wpisywanie dziedzictwa województwa dolnośląskiego na listy Pomników Historii, UNESCO itp.,
4. pomoc w utworzeniu i uruchomieniu programów ewidencjonowania i porządkowania danych o zabytkach w formie elektronicznej z wykorzystaniem najnowszych metod gromadzenia informacji,
5. wsparcie opracowywania i publikacji profesjonalnych katalogów zabytków sztuki.

Kierunek działania - Promocja dobrych praktyk w zakresie ochrony i rewitalizacji dziedzictwa kulturowego.

1. wspieranie starań o zachowanie historycznego ładu przestrzennego dolnośląskich miast i wsi poprzez przeciwdziałanie naruszającym go inwestycjom,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

2. promowanie i wspieranie inicjatyw mających na celu interaktywną wymianę informacji na temat firm i osób świadczących usługi w zakresie prac remontowych i budowlanych w zabytkowych obiektach (projektanci, architekci, murarze, malarze, kamieniarze pozłotnicy, parkieciarze i inni specjaliści)
3. wspieranie inwestorów poprzez udzielanie informacji na temat źródeł finansowania projektów w zakresie ochrony i rewitalizacji obiektów zabytkowych,
4. wspieranie podmiotów organizujących konferencje i warsztaty poświęcone ochronie i zagospodarowaniu zabytków.

Kierunek działania - Wsparcie specjalistycznego kształcenia w zakresie opieki i ochrony zabytków

1. wsparcie i organizacja szkolnictwa specjalistycznego w zakresie konserwacji zabytków (np. kamieniarstwo, snycerstwo, parkieciarstwo),
2. promocja szkolnictwa zawodowego w zakresie zawodów ginących (np. ludwisarz, pozłotnik, kowal, introligator, garncarz, bednarz, zdun)

Priorytet 2: Zwiększenie potencjału ekonomicznego regionu w oparciu o dziedzictwo kulturowe

Kierunek działania - Rozwój turystyki kulturowej.

1. działania zapewniające dostępność obiektów zabytkowych regionu,
2. uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych targach turystycznych,
3. uwzględnianie celów i priorytetów turystycznych w organizacji i rozwoju sieci komunikacji w regionie,
4. współpraca transgraniczna z państwami sąsiedzkimi i ponadregionalna z województwami lubuskim, wielkopolskim, opolskim i śląskim w zakresie promowania wspólnego dziedzictwa kulturowego.

Kierunek działania - Nowoczesne zagospodarowanie obiektów zabytkowych

1. wypracowanie przyjaznych mechanizmów konkursowych, promujących rozwiązania sprzyjające ochronie zabytku i nadaniu mu funkcji związanej z potrzebami społeczności lokalnych,
2. uwzględnianie rewitalizowanych zabytków w strategiach regionalnych, planach zagospodarowania przestrzennego i innych wsparcie inicjatyw mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy przy obiektach zabytkowych

Kierunek działania - Promocja partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie zagospodarowania dóbr kultury

1. wprowadzenie zachęt dla inwestorów – właścicieli i użytkowników – podejmujących się rewitalizacji i zagospodarowania obiektów zabytkowych,
2. włączenie właścicieli i użytkowników zabytków w proces ustalania możliwych form użytkowania obiektów zabytkowych i poszukiwania nowych funkcji, zakładających integralną ochronę zabytkowych przestrzeni i ich wyposażenia

Cel kierunkowy 2

Zaangażowanie społeczne w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

Priorytet 1: Poglębianie poczucia odpowiedzialności za wielokulturowe dziedzictwo regionu

Kierunek działania - Intensyfikacja działań edukacyjnych

1. wprowadzanie profilowanych zajęć edukacyjnych w szkołach na temat dziedzictwa kulturowego regionu,
2. organizowanie otwartych imprez informacyjnych i warsztatów w celu kształcenia umiejętności korzystania z portali informacyjnych poświęconych dziedzictwu kulturowemu regionu,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

3. wsparcie organizacji szkoleń i konferencji propagujących wiedzę nt. dziedzictwa kulturowego regionu kierowanych do mieszkańców i środowisk opiniotwórczych

Kierunek działania - Poszerzanie kompetencji nauczycieli w zakresie wiedzy o regionie.

1. szkolenie nauczycieli w zakresie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Dolnego Śląska
2. wspieranie inicjatyw mających na celu przygotowanie pomocy dydaktycznych do edukacji regionalnej

Kierunek działania - Intensyfikacja działań popularyzatorskich w zakresie dziedzictwa kulturowego regionu

1. upowszechnienie dostępu do cyfrowych baz danych dotyczących dziedzictwa kulturowego
2. opracowanie na bazie istniejącej literatury przedmiotu serii krótkich przewodników, atrakcyjnych w przekazie, nowoczesnych w formie i poprawnych merytorycznie, dbałość o miejsca pamięci i martyrologii (wsparcie działań konserwatorskich, tablice informacyjne)

Kierunek działania - Promocja specyficznych wartości kulturowych jako marki Dolnego Śląska

1. promocja regionalnych produktów turystycznych i wybranych walorów kulturowe regionu, np. architektury militarnej, sakralnej, kuchni regionalnej,
2. podejmowanie i wspieranie działań reklamowych o zasięgu lokalnym i ponadregionalnym (telewizja, radio, Internet),
3. zabezpieczenie charakteru tradycyjnej zabudowy, propagowania typowych dla danego regionu (miejsca) formy zabudowy

Priorytet 2: Aktywizacja społeczności i podmiotów lokalnych

Kierunek działania - Wspieranie organizacji pozarządowych i liderów lokalnych w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

1. ożywienie funkcji społecznego opiekuna zabytków
2. wspieranie proturystycznych projektów rewitalizacyjnych
3. wsparcie oddolnych inicjatyw na rzecz ochrony pamięci i dziedzictwa kulturowego „w skali mikro” (obejmujących np. wieś, dawny klucz dóbr) wykorzystywanie sieci placówek muzealnych i bibliotecznych do budowania aktywności lokalnych społeczności w oparciu o dziedzictwo historyczne i kulturowe okolicy
4. organizacyjne i materialne wspieranie autentycznych przejawów kultury ludowej

Kierunek działania - Wspieranie współpracy międzysektorowej i inicjatyw ponadlokalnych.

1. promocja działań przekraczających granice administracyjne i obejmujących obszary stanowiące historycznie zwartą całość
2. wspieranie inicjatyw o już ugruntowanej pozycji (np. Europejskie Dni Dziedzictwa, konkurs „Przyjazna Przestrzeń Publiczna”, Dolnośląski Festiwal Architektury itp.)

Kierunek działania - Upowszechnianie kreatywnych postaw wobec dziedzictwa kulturowego

1. rozszerzanie zasobów portalu e-DS przy wykorzystaniu aktywności społecznej
2. promocja istniejących w regionie tematycznych baz danych i działań opartych na folksonomii,
3. wspieranie oryginalnych przedsięwzięć i inicjatyw wykorzystujących zasoby dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu.

4.2.4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020

Przyjęty przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 r Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 jest dokumentem stanowiącym

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

podstawę dla realizacji zadań, które mogą być dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Głównym celem programu jest – „*Wzrost konkurencyjności Dolnego Śląska, zapewniający poprawę poziomu życia jego mieszkańców przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju*”.

Program zakłada 11 osi priorytetowych, w tym oś priorytetową 4 – „*Środowisko i zasoby. Zawiera ona 2 cele tematyczne: Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.*” Priorytetem inwestycyjnym jest: „*Dziedzictwo kulturowe*”, a celem szczegółowym: „*Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu*”.

Przewidywanymi rezultatami jest zwiększenie atrakcyjności województwa zarówno dla jego mieszkańców jak i turystów, przy jednoczesnej ochronie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020 umożliwi zachować elementy dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń oraz stanowić będzie bodziec dla rozwoju społeczno - gospodarczego regionu. Projekty wspierane w ramach tego priorytetu będą dotyczyły małej infrastruktury. Koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 5 mln Euro.

Wsparciem zostaną objęte zabytki nieruchome, wpisane do rejestru (prowadzonego przez DWKZ we Wrocławiu) wraz z ich otoczeniem, jak również zabytki ruchome znajdujące się w ww. zabytkach objętych wsparciem. Będzie także możliwe przystosowanie obiektów zabytkowych do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej). Wsparcie obejmować będzie również rozwój zasobów kultury, w tym podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji kultury jako miejsc ochrony i prezentacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne;
- LGD;
- przedsiębiorcy;
- instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego;
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- szkoły artystyczne.

4.2.5. Powiatowy Programu Opieki nad Zabytkami

Starostwo Powiatowe w Oleśnicy nie posiada „Powiatowego programu opieki nad zabytkami”.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.5. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy)

Program opieki nad zabytkami jest zgodny jest z dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym i opracowaniami planistycznymi wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej miasta. Są to m.in.:

1. Strategia Rozwoju Miasta Oleśnicy,
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy, które w trakcie sporządzania uzyskało opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu,
3. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miasta Oleśnica, które w trakcie sporządzania zostały uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu.

Strategia Rozwoju Miasta Oleśnicy, przyjęta została uchwałą nr XXXIV/240/2001 Rady Miasta Oleśnicy w dniu 26.06.2001. Według strategii misją Oleśnicy jest „*Tworzenie Warunków Dla Kształtowania Dynamicznej Wspólnoty Lokalnej Zdolnej Do Wykorzystania Nowoczesnych Technologii Oraz Rozwoju Społeczno - Gospodarczego I Kulturalnego, Na Miarę Centrum Subregionalnego Mogącego Sprostać Wyzwaniom XXI Wiek.*”

Strategia formułuje pięć strategicznych celów głównych dla rozwoju Oleśnicy:

- dynamiczna wspólnota lokalna,
- gospodarka lokalna oparta na małych i średnich przedsiębiorstwach,
- Oleśnica jako subregionalne centrum pełniące znaczącą rolę w aglomeracji wrocławskiej,
- nowoczesny, zintegrowany system zarządzania miastem,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

W ramach ceku operacyjnego nr 2 – „*Umocnienie tożsamości mieszkańców z miastem*”, za jedno z zadań strategicznych przyjęto działalność Towarzystwa Przyjaciół Oleśnicy. W swych działaniach towarzystwo powinno uwzględniać nie tylko samo miasto ale również Ziemię Oleśnicką. Wśród celów jakie powinno wypełniać należy wymienić przede wszystkim rozbudzenie lokalnego patriotyzmu i poczucia dumy z przynależności do społeczności lokalnej, kształtowanie świadomości historycznej i kulturalnej odrębności Ziemi Oleśnickiej oraz integracja społeczno - kulturalna jej mieszkańców. Towarzystwo ponadto powinno współpracować z instytucjami kultury zajmującymi się przedmiotowo dziedzictwem historycznym i popularyzacją kultury Ziemi Oleśnickiej. Bardzo ważna jest współpraca z instytucjami oświatowymi a przede wszystkim szkołami w celu podejmowania przedsięwzięć edukacyjnych promujących dziedzictwo i wiedzę o swoim regionie.

Program opieki nad zabytkami zgodny jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które w trakcie sporządzania zostały uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.).

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ul. Wojska Polskiego w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnica, uchwałą Nr XXIX/184/2009 z dnia 30 stycznia 2009r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 55, poz. 1151 z dnia 31 marca 2009r.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w rejonie ulic Stawowej, Gryczanej i Łukanowskiej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXIX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 3869 z dnia 24 czerwca 2013 r.
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmująca obszar ograniczony ulicami: Wileńską, Armii Krajowej oraz Sudoła, uchwalona przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLI/309/2002 z dnia 1 marca 2002r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 63 poz. 1272 z dnia 29 kwietnia 2002r.
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmująca obszar położony przy ul. Spacerowej, uchwalona przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLIII/319/2002 z dnia 26 kwietnia 2002r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 152 poz. 2020 z dnia 16 lipca 2002r.
- Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Oleśnica, obejmująca obszar ograniczony ulicami: Ludwikowską, Południową oraz Osada Bystre, uchwalona przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLIII/321/2002 z dnia 26 kwietnia 2002r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 152 poz. 2021 z dnia 16 lipca 2002 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ul. Południowej i Osada Bystre w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miejską Oleśnicy uchwałą Nr XXXIII/206/2009 z dnia 26 maja 2009r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 112, poz. 2305 z dnia 6 lipca 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego obszar położony pomiędzy ul. Wojska Polskiego, Brzozową oraz granicą gminy Oleśnica obręb Spalice w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXXIV/269/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego, poz. 4313 z dnia 12 lipca 2013 r.
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy, obszar II, przy ul. St. Moniuszki uchwalona przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą nr XLVIII/339/2002 z dnia 27 września 2002r. ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 234 poz. 3252 z dnia 8 listopada 2002r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony przy ul. Ks. Fr. Sudoła i Wileńskiej uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVI/115/2004 z dnia 27 lutego 2004r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 71 poz. 1393 z dnia 20 kwietnia 2004r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony przy ul. M. Kopernika, Podchorążych i Wileńskiej, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVI/116/2004 z dnia 27 lutego 2004r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 71 poz. 1394 z dnia 20 kwietnia 2004r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic M. Kopernika i Podchorążych w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLII/260/2010 z dnia 26 lutego 2010r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 77 poz. 1185 z dnia 23 kwietnia 2010r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Dobroszyckiej, Wojska Polskiego, Łasaka i rzeki Oleśnica w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr IV/29/2011 z dnia 25 stycznia 2011r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 55 poz. 719 z dnia 10 marca 2011r.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Osiedle i Stawowej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXXVI/215/2009 z dnia 28 sierpnia 2009r., Ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego o nr 176 poz. 3185 z dnia 16 października 2009r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony przy ul. Wrocławskiej 19, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVI/119/2004 z dnia 27 lutego 2004r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 71 poz. 1397 z dnia 20 kwietnia 2004r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony przy ul. Wł. Grabskiego, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVI/120/2004 z dnia 27 lutego 2004r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 71 poz. 1398 z dnia 20 kwietnia 2004r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony w rejonie ulic Mokrej i Wiejskiej, obręb Lucień, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XIX/160/2004 z dnia 28 maja 2004r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 132 poz. 2259 z dnia 12 lipca 2004r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Dobroszyckiej, Wielkopolnej, Pułaskiego i Kusocińskiego w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXXII/195/2009 z dnia 29 kwietnia 2009r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 109 poz. 2246 z dnia 1 lipca 2009r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Pułaskiego, Wielkopolnej i Dobroszyckiej, obręb Rataje w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XIX/161/04 z dnia 28 maja 2004 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 132 poz. 2260 z dnia 12 lipca 2004 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Oleśnica, obejmujący obszar położony w rejonie ulic Polnej, Wikliniarskiej, Ludwikowskiej i Stawowej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXXIV/270/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 4313 z dnia 12 lipca 2013 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wrocławskiej, Mikołajczyka, Wojska Polskiego i Nowowiejskiej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVII/121/2008 z dnia 31 stycznia 2008r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 100 poz. 1156 z dnia 8 kwietnia 2008r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ulic Wrocławskiej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XV/113/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 983 z dnia 8 marca 2012 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wrocławskiej, Łąkowej, Spokojnej i Ogrodowej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XVII/122/2008 z dnia 31 stycznia 2008r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 100 poz. 1157 z dnia 8 kwietnia 2008r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Krzywoustego w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr X/63/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 170 poz. 2944 z dnia 16 sierpnia 2011 r.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Wiejskiej, Kosynierów, Glinianej i Dąbrowskiego w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXXVIII/235/2009 z dnia 29 października 2009r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 219 poz. 4206 z dnia 18 grudnia 2009r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w rejonie ulicy Kosynierów w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXIX/240/2013 z dnia 21 lutego 2013 r., Ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 3870 z dnia 24 czerwca 2013 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Południową, granicą południową miasta Oleśnica i linią kolejową Oleśnica - Kluczbork w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLVIII/282/2010 z dnia 28 czerwca 2010r., Ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 154 poz. 2407 z dnia 24 sierpnia 2010r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Krzywoustego, Lotniczej i Wileńskiej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr IV/28/2011 z dnia 25 stycznia 2011r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego nr 57 poz. 790 z dnia 14 marca 2011r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ulicy Spacerowej w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XXIII/176/2012 z dnia 30 sierpnia 2012r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 11 z dnia 2 stycznia 2012 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy ul. Skłodowskiej – Curie w Oleśnicy, uchwalony przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr XLI/319/2014 z dnia 28 lutego 2014r., ogłoszoną w Dz. Urzędowym Woj. Dolnośląskiego poz. 1357 z 14 marca 2014 r.

Program opieki nad zabytkami zgodny jest ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy, przyjętego uchwałą nr XV/108/2007 Rady Miasta Oleśnicy w dniu 30.11.2007r, które w trakcie sporządzania uzyskało opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.). W obecnym momencie trwają prace nad zmianą Studium, którego m.in. kierunki i zasady ochrony środowiska kulturowego uzyskały opinię od DWZK we Wrocławiu.

W projekcie zmiany Studium ustalono następujące zasady ochrony środowiska kulturowego:

- zachowanie obiektów zabytkowych poprzez ich konserwację, rewaloryzację, adaptację do współczesnych potrzeb i wymogów,
- zachowanie i porządkowanie historycznych układów urbanistycznych oraz porządkowanie ich struktury przestrzennej,
- rozwój budownictwa w oparciu o istniejące zabytki na zasadzie kontynuacji cech przestrzennych – kształtowanie skali i formy nowej zabudowy w nawiązaniu do historycznej, jako jej twórczej interpretacji,
- rozwój turystyki poprzez wykorzystanie zabytków architektury jako walorów krajoznawczych,
- utrzymanie stref ochrony konserwatorskiej,
- przekształcanie oraz waloryzację obiektów dysharmonijnych i obszarów zdegradowanych,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- podporządkowanie i wpisywanie nowej zabudowy w krajobraz.

Dla osiągnięcia określonego wyżej celu w zakresie ochrony zabytków zmiana Studium określa następujące kierunki działań:

- wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej oraz ustalono zasady postępowania w ich obrębie w procesie zagospodarowania terenu,
- utrzymano status ochronny obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego,
- zaproponowano również aby w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego objąć ochroną obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Dla realizacji określonego celu w zakresie ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego zmiana Studium określa w szczególności:

- Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską na podstawie przepisów szczególnych:
 - a) cmentarze,
 - b) stanowiska archeologiczne,
 - c) obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków,
 - d) obiekty i obszary wpisane do ewidencji zabytków.
- Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską na podstawie przepisów szczególnych :
 - a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej,
 - b) strefy „B” ochrony konserwatorskiej (tożsamej z granicami historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami oraz osiedlami Lucień i Rataje, ujętymi w wykazie zabytków nieruchomych,
 - c) strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej,
 - d) strefa OW ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych,
 - e) strefa ochrony zabytkowych układów zieleni – parki, cmentarze, tereny pocmentarnej.

Zmiana Studium wprowadza zróżnicowane pod względem przedmiotu ochrony i reżimów ochronnych, strefy ochrony konserwatorskiej. Objęto nimi obszary uznane za szczególnie ważne pod względem przekazu kulturowego.

Na rysunku Studium wyznacza następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- a) strefę „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- b) strefę „B” ochrony konserwatorskiej (tożsamą z granicami historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami oraz osiedlami Lucień i Rataje, ujętymi w wykazie zabytków nieruchomych,
- c) strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej,
- d) strefę ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych,
- e) strefę OW ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych,
- f) strefy ochrony zabytkowych układów zieleni – parki, cmentarze, tereny pocmentarnej.

Granice stref ochrony konserwatorskiej określone na rysunku studium, mogą ulec zmianie i korekcie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków; szczegółowy przebieg granic zostanie wyznaczony na mapie w skali przewidzianej dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Obejmuje obszar, na którym elementy układu przestrzennego miejscowości lub jej części, tzn.: rozplanowanie, zabudowa oraz związany z nimi teren i krajobraz zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym, a także teren wpisany do rejestru zabytków. Jest to obszar szczególnie ważny pod względem przekazu historycznego i kulturowego, w którym ochronie prawnej podlegają również podpowierzchniowe nawarstwienia antropogeniczne, związane z rozwojem przestrzennym (w tym relikty: murów, systemów wodociągowych, fortyfikacji itp.). W strefie tej obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową oraz konieczność opracowania planu szczegółowego rewitalizacji. Wobec powyższego pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz zabudowy.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje obszar uznany za szczególnie ważny pod względem przekazu historycznego i kulturowego. W mieście Oleśnica strefy „A” tworzą następujące obszary:

- centrum układu przestrzennego miasta skupiający większość najcenniejszych jego dominant architektonicznych (średniowieczne miasto – wyraźnie i czytelnie określone zachowanymi relikwiami murów obronnych lub czytelnymi ich śladami; teren zamku książęcego sprzężonego z systemem obronnym miasta oraz z przyległym obszarem dawnych ogrodów, parku zamkowego oraz parku miejskiego przy ul. Wałowej i Wały Jagiellońskiej), teren dawnych fos i bagien otaczających miasto wzdłuż murów obronnych, a także obszar dawnego Przedmieścia Wrocławskiego – na południe od centrum miasta;
- teren dawnych koszar położonych przy ul. Wojska Polskiego.

W strefie „A” zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne. Należy szczególnej ochronie poddać obszar Zamku Piastowskiego w Oleśnicy wraz z terenem podzamcza, wpisanego do rejestru zabytków decyzją 70 z dnia 29.03.1949 r. (w obrębie strefy A). Na tym terenie obowiązuje bezwzględny priorytet działań konserwatorskich nad wszelką działalnością inwestycyjną. Obowiązuje zakaz jakiegokolwiek nowej zabudowy, zakaz lokalizowania na obiekcie lub obszarze elementów i tablic reklamowych. Należy opracować i sukcesywnie realizować – uzgodniony z DWKZ we Wrocławiu – projekt rewitalizacji zamku i podzamcza, w oparciu o przeprowadzone uprzednio badania archeologiczno-architektoniczne i stratygraficzne oraz dokonaną kwerendę historyczną. Należy dążyć do utrzymania i zachowania historycznych rozwiązań i elementów układu przestrzennego.

W strefie „A” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

1. Strefa „A” obejmująca historyczne założenie miejskie (miasto średniowieczne i nowożytnie), zamkowe, kościelne wraz z cmentarzami, równoznaczna jest ze ścisłą strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych.
2. Dla strefy A obowiązują ponadto następujące ustalenia:
 - a) należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg linii zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zieleni),

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- b) należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
 - c) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu;
 - d) nową dopuszczalną na tych terenach zabudowę należy wzorować na zabudowie historycznej, w zakresie sytuacji, skali, bryły, formy architektonicznej i użytych materiałów;
 - e) należy usunąć obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej; analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne;
 - f) należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych; puste place, powstałe po wyburzeniu obiektów, powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe;
 - g) wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, stosowania betonowych i prefabrykowanych przęseł ogrodzeń oraz lokalizacji obiektów przewyższających skalą zabudowę historyczną;
 - h) dla planowanych zamierzeń inwestycyjnych związanych z pracami ziemnymi obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologiczno-architektonicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ratownicze badania archeologiczne mogą ustalić pierwotną lokalizację obiektów, określić linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, które winny znaleźć odzwierciedlenie w rozwiązaniach projektowych;
 - i) obowiązują ograniczenia wynikające z konieczności zachowania w nowej zabudowie i zagospodarowaniu terenu wartościowych reliktyw archeologiczno-architektonicznych (np. relikty historycznej zabudowy -mury, piwnice) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp.
3. Dla zespołów kościelnych w granicach historycznych założeń obowiązują następujące dodatkowe ustalenia:
- a) zakaz nowej zabudowy; wymóg utrzymania dotychczasowego zagospodarowania terenu, rewaloryzacji elementów historycznych założeń, w tym układów wraz z zespołami budowlanymi i ogrodzeniami;
 - b) obowiązują działania konserwatorskie i rewaloryzacyjne;
 - c) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne planowane na terenie zespołów i ich poszczególnych elementach należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków.
4. Strefa wyznaczona dla zespołów kościelnych równoznaczna jest ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej "W" dla zabytków archeologicznych. Na tym terenie określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu. Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- Strefa „B” ochrony konserwatorskiej (tożsama z granicami historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami oraz osiedlami Lucień i Rataje, ujętymi w wykazie zabytków nieruchomych)

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego miasta, tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo niezmienionym kształcie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej.

Strefę „B” ochrony konserwatorskiej wyznaczono dla następujących obszarów:

- teren otaczający bezpośrednio Stare Miasto (granica strefy od zachodu przebiega wzdłuż rzeki, od południa wzdłuż torów kolejowych - z terenem parku miejskiego przy ul. Wały Jagiellońskie, od wschodu ulicami: 3 Maja, pomiędzy ulicą 11 Listopada, a ulicą Małopolską, Hallera, Krzywoustego, Sudół, Lwowską ze szpitalem przy ul. Armii Krajowej, Sinapiusa, Rzemieślniczą oraz Wojska Polskiego;
- teren w północno-wschodniej części jednostki Śródmieście obejmuje obszar historycznej zabudowy położonej w rejonie ul. Wojska Polskiego;
- teren historycznego układu przestrzennego obecnego osiedla Rataje wraz z dawnym folwarkiem i terenami dawnych ogrodów;
- teren historycznego układu przestrzennego Osiedla-Lucień.

W strefie „B” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

1. należy zachować i rewaloryzować historyczny układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu w tym: historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zielen;
2. należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
3. należy usunąć obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej; analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne;
4. należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu;
5. nowa zabudowa nie może przewyższać skalą zlokalizowanej w sąsiedztwie zabudowy zabytkowej; winna być ona ponadto wzorowana na zabudowie historycznej w zakresie sytuacji skali, bryły, formy architektonicznej i użytych materiałów;
6. wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, stosowania betonowych przesł ogrodzeń.

Dla terenów obejmujących dawny zespół folwarczny położony w północnej części jednostki Rataje, wprowadza się następujące ustalenia:

- należy zachować historyczny układ przestrzenny, w tym rozplanowanie zabudowy,
- zachować historyczną formę architektoniczną zabudowy folwarcznej,
- ustalić zakaz zabudowy podwórza folwarcznego,
- zachować historyczną nawierzchnię podwórza.

Zmiana Studium wprowadza także ustalenia dla całego obszaru studium, tj. przy planowaniu obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych kompleksów mieszkalnych, usługowych, przemysłowych należy zastrzec konieczność opracowania jednolitej koncepcji przestrzenno-architektonicznej (w tym ustalenia położenia budynków

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

względem dróg i obowiązującą linię zabudowy), uwzględniającej gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowy przedział nachylenia połaci dachowych).

Ochrona zabytków archeologicznych.

- Zmiana Studium wyznacza strefę „W” ochrony konserwatorskiej:

- a) zespoły kościelne z cmentarzami przykościelnymi, cmentarze, zgodnie z przedstawionymi wyżej warunkami,
- b) teren zamkowy z podzamczem oraz grodem zamkowym, tereny pofortyfikacyjne.

Dla obiektów i obszarów uwzględnionych w ppkt. b) wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu. Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, archeologiczno-architektonicznych i in., zgodnie z przepisami odrębnymi. W obszarze strefy „W” przewiduje się zakaz zabudowy, gwarantując tym samym właściwą ochronę i wyeksponowanie obiektów.

- Zmiana Studium wyznacza strefę „OW” ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych.

Wprowadza się strefę „OW” ochrony konserwatorskiej dla zabytków archeologicznych na całym obszarze objętym studium (obszary o stwierdzonej i domniemanej zawartości relikwów archeologicznych, obejmujące tereny o metryce średniowiecznej i nowożytnej oraz o zachowanych relikwów intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa przewidziane pod zainwestowanie, a także w obszarach nie poddanych weryfikacji archeologicznej). Należy ją uwzględnić w tekście i oznaczyć na rysunkach planów. Zasięg strefy uznaje się za równoznaczny z obszarem ujętym w gminnej ewidencji zabytków archeologicznych. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne w jej obrębie podlegają następującemu ustaleniu: Na obszarze dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wymogi dotyczące stanowisk archeologicznych.

W obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wprowadzić ustalenia gwarantujące ochronę zabytków archeologicznych tj. dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Szczególnej ochronie, oprócz obszarów objętych strefą „A” i „W” należy poddać stanowisko archeologiczne nr 18/1/78-32 AZP - cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, osada i cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z epoki brązu - Halsztatu; osadnictwo wielokulturowe (neolit, mł. Okres przedrzymski, okres wpływów rzymskich, średniowiecze, nowożytność). Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia. Istnieje możliwość odkrycia stanowisk archeologicznych - zasób ich ewidencji i rejestru podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

Dla nowoodkrywanych stanowisk obowiązują ustalenia jak dla rozpoznanych tj. konieczność przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wymogi dotyczące pozostałych terenów

W przypadku wystąpienia zabytków lub obiektów archeologicznych wymagane jest postępowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

*Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018***Ochrona zabytkowych układów zieleni**

- □Parki, cmentarze, szpalery i aleje

Zmiana studium ustala wymogi dla zabytkowych układów zieleni. Do zieleni chronionej zaliczono:

- założenia zieleni komponowanej: parki, ogrody, skwery ukształtowane przez człowieka,
- cmentarze powstałe przed 1945 rokiem,
- szpalery aleje, pojedyncze drzewa pomnikowe.

- Wyznacza się ochronę parków zabytkowych.

Należy przewidzieć tu następujące uwarunkowania:

- obowiązują działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne; należy zachować historyczny układ przestrzenny i kompozycję zieleni oraz konserwować poszczególne elementy tego układu;
- obszar określonego parku powinien pozostać założeniem zielonym o funkcji rekreacyjnej;
- obowiązuje zakaz wznoszenia nowych zabudowań i innych obiektów kubaturowych (o ile nie mają one uzasadnienia historycznego);
- zakazuje się umieszczania reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z obiektem
- należy docelowo eliminować elementy wtórne, zniekształcające założenie historyczne, tj. komórki, garaże, obiekty tymczasowe, błędne nasadzenia zieleni.

- Wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej dla historycznych cmentarzy i miejsc pocmentarnych.

Na terenach tych należy przewidzieć poniższe wymogi konserwatorskie:

- w przypadku cmentarzy użytkowanych, należy zachować ich dotychczasową funkcję, nowe inwestycje dopuszczalne wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia;
- cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone, dopuszcza się ich ogrodzenie w sposób trwały (mur, ogrodzenie metalowe, żywopłot);
- należy zachować i konserwować elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń;
- mogiły i nagrobki o wartościach zabytkowych zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób zgodnie z przepisami ogólnymi w zakresie ochrony zabytków;
- w przypadku poszerzania cmentarza historycznego należy odseparować go ogrodzeniem, żywopłotem, bądź aleją od nowego cmentarza;

Należy przewidzieć ochronę dla wszystkich historycznych obiektów ruchomych, wolnostojących w terenie, tj. kapliczek, pomników, krzyży pokutnych, etc. Należy je zachować, konserwować oraz zabezpieczać przed dewastacją.

- Rejestr zabytków architektury i budownictwa.

Pełnej ochronie podlegają obiekty ujęte w rejestrze zabytków województwa dolnośląskiego Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), określenie dot. zabytku nieruchomego oznacza: nieruchomość, jej części lub zespół nieruchomości, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. W odniesieniu do tych obszarów obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich. Obowiązują tu uwarunkowania jak dla strefy "A".

Rejestr zabytków ruchomych, czyli dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego, województwa dolnośląskiego, wg stanu z 30.03.2007r., na terenie miasta Oleśnicy obejmuje łącznie 409 obiektów (w tym 4 zespoły, 1 zbiór woluminów i 1 kolekcję). Zostało do niego wpisane zabytkowe wyposażenie głównych kościołów miasta: p.w. Św. Trójcy i św. Jana Apostoła oraz zamku książęcego. Ponadto ujęto w nim kolekcję zabytkowych lamp naftowych, zasoby biblioteki kościoła św. Jana Apostoła oraz dwie kolumny usytuowane przed Ratuszem i przed bramą wjazdową do zamku, płyty herbowe na pierwszym i drugim piętrze klatki schodowej w Ratuszu, klatkę schodową kamienicy Rynek nr 49, zespół witraży w Starostwie Powiatowym, wyposażenie gabinetu prezesa Sądu Rejonowego, szafę z sekretariatu Prokuratora Rejonowego oraz wyposażenie I LO w Oleśnicy.

- Wyznacza się szczególną ochronę zespołu zamkowego.

Obowiązują tu następujące ustalenia:

- obowiązuje priorytet działań rewaloryzacyjnych przed wszelką działalnością inwestycyjną;
- należy bezwzględnie dążyć do zachowania zespołu w jego historycznym kształcie;
- obiekty historyczne tworzące zespół należy poddawać pracom remontowym i renowacji;
- wyklucza się rozbiórkę zabytkowych elementów zespołu lub przebudowę zniekształcającą cechy historyczne;
- przewidzieć sporządzenie programu rewaloryzacji zamku i terenu zamkowego, uwzględniającego wyniki badań archeologicznych i architektonicznych.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), jako zabytki rozumie się również zabytki archeologiczne, które oznaczają: zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Na terenie miasta Oleśnicy znajduje się 1 stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r. (zamek) nr AZP 32/2/78-32

- Ewidencja zabytków.

Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na Burmistrzu Miasta (art. 22 pkt. 4 ww. ustawy o ochronie zabytków)

Dla obiektów wpisanych do ewidencji zabytków obowiązują następujące ustalenia:

- należy zachować lub (w zależności od stanu technicznego) odtworzyć rozplanowanie obiektów ewidencyjnych, ich gabaryty, bryłę, formę, użyte historyczne materiały, formę i rozmieszczenie otworów oraz detal architektoniczny;
- należy zachować zespoły budowlane w ich historycznych granicach, w tym układ zabudowy oraz innych elementów tworzących dane założenie; zagospodarowanie terenu winno mieć charakter odtworzeniowy - ewentualna nowa zabudowa dopuszczalna jest w miejscu nieistniejących już obiektów;
- przebudowa lub modyfikacja obiektów ewidencyjnych możliwa jest wyłącznie przy zachowaniu istotnych, historycznych wartości;
- rozbiórka tych obiektów możliwa jest wyłącznie w przypadku ich szczególnie złego stanu technicznego.

Zmiana Studium proponuje opracowanie szerokiego programu konserwatorskiego w celu ratowania najcenniejszych obiektów i obszarów o wartościach kulturowych. Koordynatorem powyższego programu winien być lokalny samorząd przy współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. W realizacji tego programu czynny udział powinna wziąć lokalna społeczność. W najogólniejszych zarysach program ratowniczy winien polegać na

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

rewitalizacji i włączeniu obiektów zabytkowych w nurt turystyki i usług (restauracje, kawiarnie, hotele, itp.). Lokalny samorząd winien zachęcać i stwarzać warunki do inwestowania w obiekty o walorach kulturowych.

Rada Miasta Oleśnicy w dniu 25.06.2009 r. podjęła uchwałę nr XXXV/212/2009 w sprawie przyjęcia „*Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oleśnicy*” zmienioną uchwałami nr XXXVI/222/2009 z dnia 28.08.2009r i nr XXXIX/237/2009 z dnia 27.11.2009r.

W „*Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Oleśnicy*” wyznaczono do rewitalizacji istniejące tereny parkowe i zieleni miejskiej oraz wskazano do wyremontowania budynki stanowiące własność miasta i zlokalizowane na terenie rewitalizowanego parku. Zrealizowanie zadań wyspecyfikowanych w „*Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Oleśnicy*” możliwi osiągnięcie głównego celu sformułowanego jako: „Odnowa zdegradowanego obszaru miasta Oleśnica”. Działania te mają doprowadzić do realizacji następujących celów szczegółowych:

1. Rekultywacja zdegradowanych terenów parkowych na obszarze wsparcia oraz nadanie im funkcji rekreacyjnej.
2. Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej na obszarze wsparcia.
3. Rozszerzenie oferty sportowo – rekreacyjno – kulturalnej, dostępnej dla mieszkańców Oleśnicy, w tym zwłaszcza dla osób mieszkających na obszarze wsparcia.
4. Intensyfikacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji programów społecznych na obszarze wsparcia.
5. Poprawa estetyki wyznaczonej do rewitalizacji części miasta Oleśnica.

5.5. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

Leżąca w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego Oleśnica należy do grupy najstarszych miast śląskich. Miasto położone jest w centralnej części Równiny Oleśnickiej, na lewym brzegu rzeki Oleśnicy. Szczególne znaczenie ze względu na uwarunkowania geograficzne ma położenie na szlaku komunikacyjnym: Wrocław - Warszawa i Wrocław - Łódź oraz jako część aglomeracji Wrocławia, oddalonej od centrum miasta niespełna 30 kilometrów w kierunku północno-wschodnim.

Oleśnica jest miastem o bardzo interesującej przeszłości. Pierwotnie była to niewielka osada na szlaku bursztynowym na drodze z Wrocławia do Kalisza, wzmiankowana w 1189r. jako Olsnicz. Od 1214r. osada targowa z zapewne istniejącym już wtedy kościołem par. św. Jana Ewangelisty, istotnym elementem panoramy miasta. Miejscowość następnie była określana jako gród kasztelański. W 1255r. Oleśnica uzyskała przywilej lokacyjny na prawie średzkim, nadany przez księcia wrocławskiego Henryka III oraz pierwsze przywileje.

W latach 1320-1815 była rezydencjonalnym miastem książęcym. Od 1312r. księstwo oleśnickie pozostawało we władaniu księcia Bolesława, który zapoczątkował linię Piastów oleśnickich, panującą tu do śmierci Konrada X Białego Młodszego w 1492r. W 1495r. księstwo oleśnickie przechodzi w ręce księcia ziębskiego Henryka I oraz jego następców: Jana Podiebrada i Karola II. Ten ostatni w 1594r. założył gimnazjum książęce, jedną z najlepszych szkół na Dolnym Śląsku, a cały wiek XVI zapisał się jako okres rozkwitu miasta. Wtedy zaszły istotne zmiany w panoramie architektonicznej miasta: powstały liczne warsztaty rzemieślnicze (m. in. złotnicze), druga na Śląsku drukarnia i przede wszystkim najznamienitsze dzieło architektury, wspaniały renesansowy zamek, który wraz z XVII wiecznymi bastionowymi obwarowaniami stał się wizytówką miasta.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

W końcu XIX wieku i na pocz. XX wieku nastąpił intensywny rozwój przedmieść na południe i wschód od staromiejskiego centrum, wprowadzono zabudowę ciągłą i willową oraz wzniesiono gmachy użyteczności publicznej: poczty (ok. 1890r.), Sądu Rejonowego (1903-1905) i szkół. W okresie międzywojennym powstały między innymi domy handlowe (ul. Lwowska nr 2 i 3), osiedla mieszkaniowe na południowym i wschodnim krańcu miasta oraz tereny rekreacyjno-sportowe na północy.

Wskutek działań wojennych w 1945r., a także późniejszych rozbiórek, Stare Miasto wraz z otoczeniem, zostało znacznie zniszczone. Odbudowano je etapami w latach: 1957-60, 1962-66 i później 1970-76. Do dziś, mimo licznych wtrętów i zakłóceń nową zabudową, Oleśnica posiada czytelny, średniowieczny układ miasta z zachowaną linią murów lub umocnień oraz malowniczą, wielowiekową panoramą miasta od północnego-zachodu, której walory mogą docenić zarówno mieszkańcy jak i podróżujący szlakiem z Wrocławia do Warszawy.

W latach 1816-1975 Oleśnica była siedzibą powiatu, a od 1990r. — rejonu. Od 01.01.1999r. ponownie stała się miastem powiatowym, stolicą mikroregionu silnie powiązanego z aglomeracją wrocławską.

Krajobraz kulturowy to zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

Oleśnica posiada układ urbanistyczny, który jest wynikiem wielowiekowej adaptacji osady książęcej, położonej mniej więcej między kościołem św. Jana Apostoła, wieżą Bramy Wrocławskiej, a planem miasta lokacyjnego wytyczonego w XIIIw. Na obszarze miasta występuje szereg obiektów użyteczności publicznej jak i budynków mieszkalnych wybudowanych do końca XIXw. i zachowanych do dnia dzisiejszego. Ich największe skupiska znajdują się na obszarze Starego Miasta ograniczonego ulicami: Rzemieślnicza, Sinapiusa, Kilińskiego, Pocztową, Mickiewicza, Wały Jagiellońskie i Wałową.

Plan zabytkowego ośrodka miejskiego oparty jest (w granicach przebiegu średniowiecznych murów obronnych) na czytelnym schemacie szachownicy charakterystycznym dla pierwotnego kształtu średniowiecznego miasta z połowy XIIIw. Centrum tego planu stanowi prostokątny, nieco zdeformowany plac rynkowy (jeden z największych na Śląsku) z wybiegającymi zeń dwunastoma ulicami (obecnie od połowy lat 60 XXw. tylko 11 ulic). Jest to najpełniej zachowany i najbogatszy układ komunikacyjny wśród wszystkich rynków miast śląskich.

Pomimo licznych i rozległych zniszczeń w różnych epokach (pożary, ostatni w roku 1945 w wyniku którego miasto uległo zniszczeniu w 70%) zachowały się prawie wszystkie historyczne dominanty funkcjonalne i przestrzenne Starego Miasta, jak ratusz, kościoły, zamek i wieża bramy miejskiej. Dzięki tym obiektom Oleśnica posiada wyjątkowo ciekawą i zróżnicowaną sylwetę (szczególnie widoczną na trasie drogi nr 8 wjeżdżając do zachodu oraz od północy jadąc ulicą Dobroszycką, której zawdzięcza miano „miasta wież”).

Bliskie rozmieszczenie ciekawych plastycznie, zabytkowych akcentów pionowych podnosi atrakcyjność miasta i wzmacnia odczucie jego wartości historycznej. To właśnie formy architektoniczne i proporcje przestrzenne wyróżniają zespół staromiejski Oleśnicy i utrwalają się w pamięci patrzącego jako określone i tylko temu miastu przyporządkowane symbole przestrzenne.

Do najważniejszych zachowanych elementów historycznego układu przestrzennego miasta należą:

- szachownicowy układ ulic,
- fragmentarycznie zachowany podział na bloki,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- obiekty monumentalne: zespół zamkowy, ratusz, kościół parafialny p.w. św. Jana Apostoła, kościół parafialny p.w. Trójcy Świętej, Kościół NMP i św. Jerzego (ob. cerkiew prawosławna p.w. Zaśnięcia Matki Boskiej i św. Jerzego), Kościół ewangelicki Chrystusa Salvatora,
- znaczne odcinki średniowiecznych murów miejskich,
- zachodnia brama miasta - wieża bramy Wrocławskiej (d. Trzebnickiej),
- szereg zabytkowych budynków, w tym pierzeje Rynku.

W Oleśnicy obecnie czynne są trzy cmentarze komunalne (dwa w granicach administracyjnych miasta i jeden w granicach Gminy Oleśnica na terenach przyległych do miasta). Tylko jeden z pięciu istniejących przed 1945 r. nekropolii nadal jest użytkowany. Zarówno czynny cmentarz, jak i cmentarze które zostały zlikwidowane (przynależne do różnych grup narodowościowych) objęte są gminną ewidencją zabytków. Tereny po dawnych cmentarzach są użytkowane jako parki lub niezagospodarowane tereny zielone.

W Oleśnicy większość obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków, jak również objętych gminną ewidencją zabytków) użytkowana jest zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem, lub pełni funkcje zbliżone do pierwotnych (za wyjątkiem terenów po zlikwidowanych cmentarzach). Dotyczy to przede wszystkim obiektów sakralnych, użyteczności publicznej, mieszkalnych oraz przemysłowych, w przypadku których stosunkowo łatwe jest utrzymanie funkcji pierwotnych. Wśród adaptacji większość budynków utrzymując funkcje zachowało również pierwotny wygląd zewnętrzny oraz rozkład pomieszczeń, co stanowi o ich historycznej wartości.

Pozytywnym przykładem adaptacji budynków o wartościach kulturowych może być m. in.: adaptacja budynku Ratusza w Rynku, budynku Starostwa Powiatowego przy ul. J. Słowackiego, Zakładu Karnego przy ul. Wały Jagiellońskie, Gimnazjum nr 2 i I LO przy ul. J. Słowackiego, zespołu szkolnego przy ul. Armii Krajowej oraz zespołu budynków pokoszarowych przy ul. Wojska Polskiego – II Liceum i PCEiK, Bramy Wrocławskiej oraz budynku położonego w bezpośrednim sąsiedztwie bazyliki mniejszej pw. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty, stanowiącego siedzibę Domu Spotkań z Historią. Za przykład pozytywnej zmiany funkcji bez utraty wartości zabytkowych może posłużyć budynek obecnej Szkoły Podstawowej przy ul. 11 Listopada, będącego pierwotnie siedzibą Ziemskiego Towarzystwa Kredytowego Księstwa Oleśnickiego. Oprócz budynku zachowano również granice posesji wraz z ogrodzeniem, co dodatkowo podnosi jego historyczną wartość. Takim przykładem jest także budynek położony przy ul. Reja 10, będący siedzibą Oleśnickiej Biblioteki Publicznej im. M. Reja, którego przepiękne elewacje i wprowadzona funkcja kulturalna zachęca do oglądania i odwiedzania.

Również pozytywnym przykładem adaptacji budynków o wartościach kulturowych należących do właścicieli prywatnych, którym nadano nową funkcję jest budynek przy ul. Wojska Polskiego 12, obecnie tzw. Pałacyk w Oleśnicy, w którym znajdują się min. gabinety lekarskie i kancelarie oraz budynek położony przy ul. Kopernika 14, adaptowany na hotel i SPA, będący dawniej „rządcówką folwarku”.

Wśród obiektów, których współczesna funkcja jest konfliktowa w stosunku do przeznaczenia pierwotnego wskazać należy m.in.: dawne Liceum przy ul. J. Kilińskiego, obecnie dom mieszkalny nr 14 oraz budynek dawnego szpitala przy ul. Armii Krajowej w którym wprowadzono w części usługi niezwiązane z jej poprzednią funkcją.

Innym zagadnieniem są zabytkowe obiekty pozostające bez nowego przeznaczenia. W grupie obiektów wpisanych do rejestru zabytków wymaga zagospodarowania budynek

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

dawnego kasyna oficerskiego przy ul. Wojska Polskiego 56 wraz z otoczeniem, przeznaczony na cele hotelarsko-restauracyjne. Podobna sytuacja jest z użytkowaniem Zamku Książęcego, który nie jest w pełni wykorzystany. W części znajduje się OHP z internatem i szkołą oraz pomieszczenia hotelowe. Pozostałą część pomieszczeń zamkowych mogłaby być udostępniona zwiedzającym oraz przeznaczona na cele np. usług oświaty, kultury i cele wystawiennicze (promujące miasto). Dla zamku w 2005r. opracowano wprawdzie „Ramowy program konserwacji elewacji Zamku Piastowskiego”, autorstwa M. Delimata, ale brak środków finansowych na jego realizację (wymieniono tylko dach).

Potencjalnie zagrożone pozostają obiekty wchodzące w skład kompleksu dawnych „Czerwonych koszar”, które często stoją puste i są nieużytkowane oraz te, które są użytkowane bez dokonywania niezbędnych prac remontowych (część garaży, dawna stołówka i kuchnia koszar oraz budynek po WKU).

Jednocześnie należy zauważyć, że w obszarze ścisłego centrum tj. w obszarze ośrodka historycznego miasta Oleśnica, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A/1855/390, decyzją nr 390 z dn. 25.11.1956 r. znajdują się obiekty dysharmonizujące z historyczną formą zabudowy i sposobem zagospodarowania historycznie ukształtowanego starego miasta.. Wskazać tu należy dom handlowy położony przy Rynek i ul. Wrocławskiej. Zarówno budynek jak i jego otoczenie wymaga wprowadzenia zmian w uzgodnieniu z DWKZ we Wrocławiu.

Przygotowany w 2003 r. raport o stanie technicznym obiektów wpisanych do rejestru zabytków przez WUOZ we Wrocławiu zawiera Karty przeglądowa każdego zabytku nieruchomego wraz z oceną ich stanu technicznego.

Szczegółowe dane na temat zabytków z terenu miasta Oleśnica, objętych ochroną prawną (w tym wykaz zabytków, przeznaczonych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków), można uzyskać w zasobach archiwalnych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, a częściowo odnaleźć też na stronach internetowych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu (wosoz.ibip.wroc.pl). Zasób ewidencji i rejestru stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnym uzupełnieniom i weryfikacji.

5.5. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), formami ochrony zabytków są:

1. wpis do rejestru zabytków;
2. uznanie za pomnik historii;
3. utworzenie parku kulturowego;
4. ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze miasta Oleśnicy, funkcjonują jedynie dwie z ww. form. Jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), określenie dot. zabytku nieruchomego oznacza: nieruchomość, jej części lub zespół nieruchomości, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Na terenie miasta Oleśnicy znajdują się obiekty, zespoły obiektów lub obszary wpisane do rejestru zabytków nieruchomych:

- Ośrodek historyczny miasta Oleśnica, pod numerem rejestru A/1855/390, decyzja nr 390 z dn. 25.11.1956r.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Basteja i mury obronne w Oleśnicy, pod numerem rejestru A/3552/422, decyzja nr 422 z dn. 5.04.1957r.
- Brama miejska, tzw. brama Wrocławska, ul. Wrocławska, pod numerem rejestru A/3538/413, decyzja nr 413 z dn. 26.01.1957r.
- Kościół parafialny św. Jana Apostoła (tzw. zamkowy), ul. Zamkowa, pod numerem rejestru A/1349/994, decyzja nr 994 z dn. 2.10.1963r.
- Kościół pomocniczy św. Trójcy, pod numerem rejestru A/1346/201, decyzja nr 201 z dn. 31.05.1950r.
- Kościół prawosławny Zaśnięcia NMP i św. Jerzego, ul. Zamkowa, pod numerem rejestru A/1347/308, decyzja nr 308 z dn. 21.12.1955r.
- Synagoga (ob. kościół ewangelicki p.w. Zbawiciela), ul. Łużycka, pod numerem rejestru A/1348/972, decyzja nr 972 z dn. 8.04.1963r.
- Zamek Piastowski w Oleśnicy (ob. Ośrodek szkoleniowy), ul. Zamkowa 4, pod numerem rejestru A/3539/70, decyzja nr 70 z dn. 29.03.1949r.
- Dom mieszkalny, d. plebania ewang., ul. Bociania 12, pod numerem rejestru A/999, decyzja z dn. 20.03.2007r.
- Dom Wdów (ob. Szkoła Muzyczna), ul. J. Matejki 19, pod numerem rejestru A/3546/971, decyzja nr 971 z dn. 8.04.1963r.
- Ratusz, Rynek, pod numerem rejestru A/3547/970, decyzja nr 970 z dn. 8.04.1963r.
- Budynki mieszkalne, Rynek 47 i 48, pod numerem rejestru A/3550/1577, decyzja nr 1577 z dn. 19.03.1966r.
- Budynek szkoły (ob. Zespół Liceum Ogólnokształcącego), ul. J. Słowackiego 4, pod numerem rejestru A/3528/637/W, decyzja nr 637/W z dn. 14.05.1990r.
- Zespół koszar, ul. Wojska Polskiego 52/56 (budynki nr 1-19), pod numerem rejestru A/3530/595/W, decyzja nr 595/W z dn. 9.12.1986r.
- Kasyno wojskowe (ob. hotel z restauracją), ul. Wojska Polskiego 58, pod numerem rejestru A/3530/596/W, decyzja nr 596/W z dn. 9.12.1986r.

Zgodnie z art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), jako zabytki rozumie się również zabytki archeologiczne, które oznaczają: zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Na terenie miasta Oleśnicy znajduje się 1 stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949r. (zamek).

Wymienione wyżej obiekty objęte są ochroną prawną wynikającą z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory ochrony obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefami. Wszelkie prace remontowe, zmiany własności, funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnego pozwolenia wrocławskiej Delegatury WUOZ. Szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia prac przy zabytkach określa Rozporządzenie z dnia 27 lipca 2011 r. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. 2011r. nr 165 poz. 987 ze zm.).

Rozporządzenie określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia i pozwolenie na:

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

1. prowadzenie:
 - a) prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zwanych dalej „pracami konserwatorskimi”,
 - b) prac restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zwanych dalej „pracami restauratorskimi”,
 - c) robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zwanych dalej „robotami budowlanymi”,
 - d) badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zwanych dalej „badaniami konserwatorskimi”,
 - e) badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zwanych dalej „badaniami architektonicznymi”;
2. przemieszczenie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków, zwane dalej „przemieszczeniem zabytku nieruchomego”;
3. trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru zabytków, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje, zwane dalej „przeniesieniem zabytku ruchomego”;
4. dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków, zwanego dalej „podziałem zabytku nieruchomego”;
5. zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru zabytków lub sposobu korzystania z tego zabytku, zwaną dalej „zmianą przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku”;
6. umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów;
7. podejmowanie innych działań niż określone w pkt 1—6 oraz 9 i 10, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków, zwane dalej „podejmowaniem innych działań”;
8. poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania, zwane dalej „poszukiwaniem zabytków”;
9. prowadzenie badań archeologicznych;
10. wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków z obszaru miasta Oleśnicy można podzielić na dwie grupy: obiekty sakralne oraz użyteczności publicznej:

Zabytki nieruchome ze wskazaniem rodzaju zabytku:

Rodzaj zabytku:	Liczba zabytków:
Zespoły urbanistyczne	1
Sakralne	4
Obronne	2
Użyteczności publicznej	3
Zamki	1
Militarne	2 (w tym zespół koszar)
Mieszkalne	3

Wśród wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych miasta Oleśnicy przeważają zabytki będące własnością gminną, na drugim miejscu są obiekty we władaniu kościołów oraz własność prywatna (dane WKZ Wrocław 2005).

*Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018***Zabytki nieruchome ze wskazaniem własności:**

Własność:	Liczba zabytków
Skarb Państwa	2
Własność gminna	5
Własność prywatna	4
Własność związków wyznaniowych	4
Inne	-

Zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1446 ze zm.), określenie dot. zabytku ruchomego oznacza: rzecz ruchomą, jej części lub zespół rzeczy ruchomych, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Rejestr zabytków ruchomych, czyli dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego, województwa dolnośląskiego, wg stanu z 30.03.2007 r., na terenie miasta Oleśnicy obejmuje łącznie 409 obiektów (w tym 4 zespoły, 1 zbiór woluminów i 1 kolekcję). Zostało do niego wpisane zabytkowe wyposażenie głównych kościołów miasta: p.w. Św. Trójcy i św. Jana Apostoła oraz zamku książęcego. Ponadto ujęto w nim kolekcję zabytkowych lamp naftowych, zasoby biblioteki kościoła św. Jana Apostoła oraz dwie kolumny usytuowane przed Ratuszem i przed bramą wjazdową do zamku, płyty herbowe na pierwszym i drugim piętrze klatki schodowej w Ratuszu, klatkę schodową kamienicy Rynek nr 49, zespół witraży w Starostwie Powiatowym, wyposażenie gabinetu prezesa Sądu Rejonowego, szafę z sekretariatu Prokuratora Rejonowego oraz wyposażenie I LO w Oleśnicy.

Rejestr zabytków ruchomych:

Liczba decyzji:	37
Liczba pojedynczych obiektów	409
Wyposażenie świątyń	66
Wyposażenie zamku	26
Zespoły	4
Kolekcje	1 (39 obiektów)
Zbiory	1 (239 obiektów)
Inne	34

5.5. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r. ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomych spoczywa na Burmistrzu Miasta (art. 22 pkt. 4 ww. ustawy).

Dla Oleśnicy gminną ewidencję zabytków sporządził w 2006 r. Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu. Zasób gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowana. W latach 2012-13 sporządzona została na zlecenie Burmistrza Miasta aktualna ewidencja zabytków. Opracowanie zakończono w 2013 r. Od tamtej pory część obiektów została wyremontowana lub uległo pogorszeniu, stąd niezbędne jest bieżąca aktualizacja ewidencji zabytków. Część obiektów zmieniła swoje przeznaczenie.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Ewidencją zostały objęte zabytki architektury i budownictwa: zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych oraz zabytki archeologiczne. Ewidencja została wykonana w oparciu o rejestr zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego, karty adresowe zabytków architektury i budownictwa, karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa, karty ewidencyjne zabytkowych cmentarzy, opracowanie ewidencyjne parku, wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego miasta oraz studia i projekty rewaloryzacji obszaru staromiejskiego, znajdujące się w zasobach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Przeprowadzono również kwerendę bibliograficzną, kartograficzną i ikonograficzną. Stanowiska archeologiczne podano za Archeologicznym Zdjęciem Polski. Założono nowe karty dla miejsc po trzech rozebranych kościołach o średniowiecznej genezie.

Gminna ewidencja zabytków nie jest dokumentem zamkniętym ale powinna być uzupełniana i weryfikowana. Jej zmiany nie powodują nieważności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ewidencja powinna być okresowo aktualizowana, należy m.in. wykreślać z ewidencji obiekty rozebrane oraz gruntownie przebudowane (gdy w znacznym stopniu i w sposób nieodwracalny została zmieniona bryła budynku, układ i wielkość otworów okiennych, zniszczono wystrój elewacji). Należy podkreślić, że skreślenie z gminnej ewidencji zabytków obiektu wpisanego do rejestru zabytków jest możliwe jedynie na podstawie decyzji wydanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ewidencję należy również uzupełniać o obiekty, dla których założone zostaną karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa wojewódzkiej ewidencji zabytków lub nowe karty stanowisk archeologicznych, w oparciu o zawiadomienia przesłane przez DWKZ we Wrocławiu, zgodnie z § 15 rozporządzenia rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661)..

Wykaz obiektów z terenu miasta Oleśnica, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków zamieszczono w aneksie.

Wykaz zabytkowych stanowisk archeologicznych z terenu miasta Oleśnica, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zamieszczono w aneksie.

5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy

Do zabytków o najwyższym znaczeniu dla miasta Oleśnica należy zaliczyć:

- historyczny ośrodek miasta (tj. układ urbanistyczny wraz z archeologicznymi nawarstwieniami, zagospodarowaniem terenu i zabudową, skupioną wokół Rynku i okolicznych ulic, zamykający się – w przybliżeniu – w granicach wyznaczonych przez obwarowania miejskie);
- zespół obwarowań miejskich;
- Zamek Piastowski, wraz z podzamczem (gród z podgrodzem) oraz historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- kościół parafialny p.w. św. Jana Apostoła, wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- kościół pomocniczy p.w. św. Trójcy, wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- kościół prawosławny Zaśnięcia NMP i św. Jerzego, wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- kościół ewangelicki p.w. Zbawiciela (dawna synagoga), wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- ratusz, wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- budynek liceum i gimnazjum przy ul. Słowackiego, wraz z historycznym wyposażeniem i wystrojem;
- zespół dawnych koszar przy ul. Wojska Polskiego, wraz z sąsiednim byłym kasynem oficerskim.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń

Technika analityczna SWOT polega na porządkowaniu informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Polega na posegregowaniu informacji o danej sprawie na 4 grupy (kategorie czynników strategicznych): **S** – Strengths – mocne strony, **W** – Weaknesses – słabe strony, **O** – Opportunities – szanse, **T** – Threats – zagrożenia. Analiza wynika z diagnozy stanu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań jego ochrony oraz realizowanej przez miasto polityki rozwoju przestrzennego i społeczno – gospodarczego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• bardzo dobra lokalizacja miasta względem sieci połączeń komunikacyjnych kolejowych i drogowych, • zachowany historyczny układ urbanistyczny wokół Rynku, • walory estetyczne Rynku, • zachowany zespół obwarowań miejskich, Zamek Piastowski wraz z otoczeniem oraz historycznym wyposażeniem i wystrojem, • czytelna panorama miasta, • dobrze zachowane budynki zabytkowe, • uregulowany stan własnościowy większości obiektów zabytkowych, • zunifikowany system oznakowania poszczególnych obiektów i miejsc historycznych, tabliczki na elewacjach i informacja o budowlach lub osobach związanych z danym miejscem, • możliwość wygenerowania nowych produktów turystycznych w obiektach zabytkowych (zamek książęcy, kościoły na Starym Mieście, punkty widokowe, tereny zabytkowej zieleni miejskiej), • bogaty zasób zieleni miejskiej, • zadbane parki miejskie i ich bieżąca rewaloryzacja, • sieć połączonych tras rowerowych i ich dalsza rozbudowa, • rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż rzeki Oleśnica i wokół stawów miejskich wraz z towarzyszącą infrastrukturą sportowo – rekreacyjną, • stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie miasta, w tym dobrze rozwinięta sieć usług i handlu, • znaczna rezerwa terenów inwestycyjnych - obecnie zagospodarowanych rolniczo – posiadające uchwalone mpzp, oraz wyodrębnione i	• brak odpowiedniej bazy hotelowej i gastronomicznej (w zakresie ilościowym i jakościowym), • dysharmonizujący z otoczeniem obiekt handlowy w Rynku • dysharmonizujące elementy widoku panoramy miasta - elewatory zbożowe przy ul. 3-go Maja, Chopina oraz słupy napowietrznych linii energetycznych, • brak instytucji rozwoju lokalnego, wspierającej między innymi powstawanie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, • upadek dużych zakładów, • brak zunifikowanego systemu oznaczeń tras i drogowiskazów turystycznych, w tym powiązań z gminami sąsiednimi, • niski procent pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenu miasta, • słaba więź części mieszkańców ze swoimi osiedlami (destrukcyjne postawy, graffiti, wandalizm), • brak jednolitej strategii w zakresie formy i lokalizacji obiektów małej architektury i reklam, • brak zrozumienia dla pojęcia estetyki „części wspólnej” budynków, posesji i „przestrzeni publicznej” skutkujące niekorzystnymi zmianami w elewacjach budynków (wymiana stolarki z dużą dowolnością form i kolorystyki, montaż witryn i szyldów, malowanie fragmentów fasad) i ogrodach, (niszczenie drzew, krzewów, szpecące i szkodliwe przycinanie koron etc.), • substandardowa zabudowa z lat 60-tych i 70-tych XX w. według tendencji urbanistycznych wówczas panujących, bez utrzymania linii zabudowy i charakteru architektury historycznej, • braki w zagospodarowaniu otoczenia obiektów

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

uzbrojone tereny inwestycyjne (m.in. ZNTK, Fabryka obuwia), • duży ośrodek administracyjny (siedziba powiatu, urząd miasta i urząd gminy), • dobrze rozwinięta infrastruktura (komunikacja w tym obwodnica, telekomunikacja, oczyszczalnia, wysypisko, gospodarka wodno - kanalizacyjna), • tradycja historyczna (wielokulturowość, wielonarodowość), • znaczący udział kapitału zagranicznego w lokalnej gospodarce, • dobry, w opinii przedsiębiorców, klimat dla biznesu oraz relatywnie tania siła robocza, • wysoki udział sektora prywatnego w gospodarce lokalnej, • preferencje podatkowe uchwalone przez władze gminne dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, • zauważalny wzrost dochodów budżetu miasta w ostatnich latach w tym stale wzrastające przychody budżetowe „per capita”, • uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy oraz znaczna część miasta objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, • dobra baza szkolnictwa, • imprezy i działalność kulturalna o zasięgu ponad lokalnym, • wyspecjalizowana kadra pracownicza, • wyodrębnione w strukturze organizacyjnej urzędu stanowiska odpowiadające za promocje i rozwój miasta oraz sprawy związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, • sala widowiskowo-sportowa, biblioteki, basen, kino, teatr oraz sieć placówek kulturalnych, Dom Spotkań z Historią, • elektroniczna platforma systemu informacji przestrzennej miasta Oleśnicy wraz z warstwami tematycznymi (w tym warstwa „Zabytki”,) • cykliczne imprezy kulturalne promujące miasto i jej zasoby dziedzictwa kulturowego, • podtrzymanie stałej współpracy z miasta partnerskimi ,	zabytkowych, podwórek, zaułków, bocznych uliczek, • niski poziom wiedzy mieszkańców miasta o jego wielokulturowej historii i zabytkach
SZANSE	ZAGROŻENIA
• bliskość Oleśnicy względem metropolii wrocławskiej, • wejście Polski do Unii Europejskiej (możliwość pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE na cele związane z ochroną zabytków), • wpływ miasta Oleśnicy na politykę regionalną poprzez przynależność do Związku Miast Polskich oraz Klubu gmin Polskich, • rozwój ruchu turystycznego na Dolnym Śląsku, • podniesienie poziomu życia ludzi; • wykorzystanie walorów przyrodniczych i zasobów kulturowych dla rozwoju turystyki;	• niekontrolowane działania inwestycyjne (samowole budowlane - wprowadzanie elementów obcych, nowej zabudowy - np. niezgodnej z historyczną, kolorystyki, agresywnych nośników reklamowych, architektury niezgodnej z lokalnymi tradycjami), • skomplikowane procedury w ubieganiu się o środki zewnętrzne skutkujące stosunkowo niewielkim wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej, zwłaszcza przez osoby prywatne; • niska świadomość mieszkańców gminy w temacie skarbów kultury, dziedzictwa i tradycji

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

• wzrost popularności turystyki historycznej; • wyeksponowanie bogatej historii miasta, opatrzenie miejsc i obiektów informacją zawierającą znaki i symbole czytelne dla większości odbiorców, • współpraca międzynarodowa m. in. inicjatywa „Brama Wrocławska – Miejsce Spotkań Trzech Narodów”, • popularyzacja lokalnej tradycji i przynależności historycznej – Oleśnicki Dom Spotkań z Historią, • dostępność komunikacyjna miasta w układzie kolejowym i drogowym (obwodnica – droga krajowa), • rozwój współpracy między władzami miasta Oleśnica a władzami gminy wiejskiej Oleśnica i władzami Powiatu Oleśnickiego, • precyzyjne określenie warunków ochrony zabytków w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w programach prorozwojowych gminy oraz wykorzystanie dobrych wzorów europejskich w zakresie rewaloryzacji zabytków i rewitalizacji miast, • kontynuowanie prac nad rewitalizacją obszaru Starego Miasta w granicach murów obronnych • wykorzystanie potencjału zrewitalizowanych terenów wzdłuż rzeki Oleśnica i wokół stawów miejskich wraz z towarzyszącą infrastrukturą sportowo – rekreacyjną, • potencjał gospodarczy miasta, • finansowanie ze środków gminnych prac konserwatorskich przy obiektach sakralnych oraz należących do wspólnot mieszkaniowych, • stałe nakłady finansowe na konserwację zabytków stanowiących własność gminy, • udział funduszy prywatnych w pracach związanych z ochroną zabytków, • nagroda burmistrza dla właścicieli zabytku, • systematyczny wzrost świadomości społecznej i poczucia odpowiedzialności za stan miasta, zwłaszcza obiektów o wartości zabytkowej i przestrzeni publicznej, • wykorzystywanie w remontowanych obiektach zabytkowych dobrych jakościowo, właściwych pod względem technologicznym materiałów i rozwiązań, • lepsze wykorzystanie sieci kolejowej (kolej regionalna), • rozwój sieci tras rowerowych i turystyki rowerowej, • wykorzystanie potencjału energii, młodości i intelektu uczniów w działaniach konserwatorskich, społecznych i ekologicznych. • zmiana niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu - rada gminy może ustalić w formie uchwały zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury,	charakteryzujących gminę; • nieuzasadniona wymiana zabytkowej tkanki miejskiej na współczesną, nieodwracalne usunięcie elementów kształtujących klimat miejsca (kraty, bramy, posadzki, bruki, okucia, latarnie, tynki z napisami, stolarka, parkany etc.), • zaburzenie proporcji między starą i nową zabudową, • degradacja obiektów zabytkowych spowodowana niewłaściwą eksploatacją, brakiem użytkowania lub wykorzystaniem do nieodpowiednich funkcji, • sąsiedztwo atrakcyjnego ośrodka jakim jest Wrocław (miejsca pracy, nauki, silnego ośrodka kulturalnego) i związana z tym ucieczka młodych, przedsiębiorczych ludzi, • konkurencja innych ośrodków w regionie i odpływ inwestycji • wandalizm
---	--

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane	
---	--

7. Założenia programowe (priorytety, kierunki działań, zadania).

Głównym celem polityki gminnej w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez wprowadzenie działań obejmujących ochronę przed degradacją zabytków i edukacyjnych zwiększających wiedzę w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. W tym celu wyodrębniono dwa priorytety, które są względem siebie równoważne i wzajemnie się uzupełniające:

I. Zabezpieczenie i zagospodarowanie zasobów kulturowych miasta Oleśnicy.**II. Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca pogłębianiu poczucia odpowiedzialności za wielokulturowe dziedzictwo miasta.**

Priorytet I. Zabezpieczenie i zagospodarowanie zasobów kulturowych miasta Oleśnicy.				
Kierunki działań				Zadania
Zintegrowana	ochrona	zasobów	dziedzictwa	– powiązanie zadań służących ochronie wartości kulturowych ze strategią rozwoju gospodarczego oraz polityką przestrzenną gminy, – realizacja kierunków i zasad polityki przestrzennej wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy w zakresie ochrony zabytków i środowiska kulturowego poprzez sukcesywne uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, – kontynuacja prac nad realizacją uchwały Rady Miasta Oleśnicy nr XLIX/373/2014 z dnia 30 października 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Rynku w Oleśnicy, tj. obiektu handlowego dysharmonizujący z otoczeniem, – aktualizacja „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oleśnicy”, – podjęcie uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane – kontynuacja prac przy serwisie map miejskich: z obowiązującymi mpzp i zaznaczonymi na mapach obiektami, zespołami obiektów i układów urbanistycznych wpisanych do rejestru zabytków wraz z numerem i datą decyzji, granice ochrony konserwatorskich oraz zabytki figurujące w
kulturowego				

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

	gminnej ewidencji zabytków., – rozpoczęcie prac nad informatyczną bazą danych o zabytkach w celu poprawy warunków obsługi klientów urzędu niezbędne jest opracowanie informatycznej bazy danych o oleśnickich zabytkach. Oprócz wglądu w dane o poszczególnych obiektach, umożliwi to również sporządzanie różnego rodzaju zestawień i statystyk dla potrzeb wewnętrznych czy na prośbę innych urzędów (np. Urzędu Marszałkowskiego), – rozpoczęcie spisu dóbr kultury współczesnej miasta Oleśnica powstałych po 1945r. charakteryzujących się wysokimi walorami architektonicznymi, znaczących dla miasta, stanowiących symbol miejsca i czasu, w którym powstały. Rozpoczęcie spisu może poprzedzić konkurs na wyłonienie najlepszej realizacji obiektu po 1945r. na terenie miasta. Do udziału w spisie zaleca się zaangażować lokalnych architektów i urbanistów, – opracowanie zintegrowanego systemu informacji wizualnej obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego miasta Oleśnicy, – uzupełnianie i weryfikacja kart adresowych w gminnej ewidencji zabytków. – ustalenie czytelnych zasad regulujących działania przy obiektach zabytkowych nie wpisanych do rejestru zabytków.
Ograniczenie procesu degradacji zabytków i ich rewaloryzacja	– prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków w celu wytypowania najbardziej zagrożonych, wymagających niezbędnych remontów, – interwencja odpowiednich służb przy rażących naruszeniach prawa budowlanego (zwłaszcza w zakresie samowoli budowlanych) na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz przy obiektach zabytkowych oraz ujętych w ewidencji gminnej (zwłaszcza jeśli chodzi o rozbudowy i przebudowy zmieniające bryłę budynków), – opracowanie planu remontów, – aplikowanie o dofinansowanie prac przy zabytkach miasta z budżetu państwa oraz programów UE, – doradztwo w przygotowaniu wniosków o aplikacje finansowe, – realizacja zadań wynikających z przyjętego przez Radę Miasta Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Miejskiej Oleśnica, w zakresie Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Kultury, – przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej miasta Oleśnicy zgodnie z uchwałą Rady Miasta Oleśnicy nr X/85/2007 z dnia 29 czerwca 2007 r. – kontynuacja możliwości dofinansowania z budżetu gminy (zgodnie z uchwałą nr XLIII/331/2006 z dnia 31.08.2006r.) prac konserwatorskich przy najcenniejszych obiektach miasta (przede wszystkim z obszaru Starego Miasta).

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

	– kontynuacja możliwości dofinansowania z budżetu gminy zgodnie z uchwałą nr XII/80/2011 nakładów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych, – prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenie strefy ochrony zabytkowych układów zieleni (parków i cmentarzy oraz przy alejach). Troska o zachowanie walorów zabytkowych zieleni zabytkowej, – zabezpieczenie murów miejskich, osuszenie, uzupełnienie ubytków, zagospodarowanie przedmurza. – dążenie do maksymalnego zachowania substancji zabytkowej obiektów architektonicznych, a w odniesieniu do układów urbanistycznych – oryginalnej tkanki miejskiej i wartościowych relikwów archeologiczno – architektonicznych jako pozostałości dawnej przestrzeni miejskiej, – obejmowanie opieką zabytków bez względu na ich stan zachowania i proveniencję (wielowiekowe nawarstwienia, różnorodność kulturowa, narodowa, religijna i społeczna, której przejawem są zabytki Oleśnicy - jako niepowtarzalne bogactwo i walor miasta, – promowanie adaptacji i modernizacji w celu zachowania ciągłości użytkowania zabytku, utrzymanie dotychczasowych lub wprowadzenia nowych funkcji odpowiednich do charakteru budynku (obiekt zabytkowy nie użytkowany ulega degradacji i w efekcie popada w ruinę), – podejmowanie zadań wspierających pozytywne działania właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych, a w razie konieczności – działań stanowczo dyscyplinujących (wykorzystanie wszystkich dostępnych środków prawnych w celu zapobiegania degradacji stanu zabytków, zapobieżeniu zniszczeniom, – wymiana i modernizacja osłon śmietnikowych, – sporządzenie dokumentacji projektowej oraz realizacja rozbudowy, przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania i remontu budynku byłego Zespołu Szkół Medycznych w Oleśnicy na potrzeby utworzenia Dziennego Domu Pomocy, mieszkań chronionych, Klubu Integracji Społecznej oraz przedszkola w latach 2016 – 2020 – 20 000 000 złotych, – zagospodarowanie podwórzy przy ul. Sinapiusa 1-7, Lwowskiej 2,4 w roku 2016 oraz ul. Sejmowej 5 do 9b i Młynarskiej w latach 2017 - 2018, – rewitalizacji zieleni przy ul. Sinapiusa 9, 10, 11 w roku 2016, – wykonanie remontów elewacji budynków przy ul. 3-go Maja 69 – Zamkowej 1, ul. Bocianiej 4 oraz ul. Rzemieślniczej 1 w latach 2017 – 2018, – budowa klatki schodowej i adaptacja poddasza na cele przestrzeni warsztatowo - wystawienniczej dla artystów w Oleśnickiej Bibliotece Publicznej, ul. M. Reja 10,
--	---

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

	– urządzenie terenu dla celów dydaktycznych przy Oleśnickim Domu Spotkań z Historią, ul. Bociania 11. – remont i adaptacja na potrzeby kulturowe nawy Kościoła Św. Jerzego.
Priorytet II. Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca pogłębianiu poczucia odpowiedzialności za wielokulturowe dziedzictwo miasta.	
Kierunki działań	Zadania
Dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym miasta	– wydawanie i wspieranie publikacji obejmujących zagadnienia związane z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury. – kontynuacja wsparcia przy tworzeniu systemu informacji przestrzennej o zabytkach Oleśnicy, – współpraca z lokalnymi mediami w celu promocji zabytków i upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami. – adaptacja na Miejski Punkt Informacji Turystycznej - lokal w kamienicy w Rynku – adaptacja na antykwariat lub galerię lokalu w Rynku, – lokalizacja tarasu widokowego - Brama Wrocławska – funkcja wystawiennicza, – konserwacja ksiąg i stworzenie odpowiednich warunków do ich przechowywania - Biblioteka Łańcuchowa
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	– dofinansowanie szkolnych konkursów wiedzy o zabytkach Oleśnicy oraz historii miasta, – uznanie znaczenia dziedzictwa kulturowego w rozwoju miasta, – budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości i tradycji, – upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej, wspieranie odpowiedzialności właścicieli obiektów zabytkowych za posiadane mienie, – wprowadzenie do programów edukacyjnych szkół na wszystkich poziomach nauczania tematyki związanej z historią miasta Oleśnicy, – organizowanie wycieczek szkolnych po obiektach zabytkowych miasta,
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego	– wspieranie wydawnictw obejmujących zagadnienia związane z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury powiązane z życiem obecnych mieszkańców (w tym np. prace dzieci – jak sobie wyobrażają miasto Oleśnica w przyszłości). – działalność informacyjna polegająca min. na umieszczaniu tablic na obiektach (o historii obiektu, mieszkańcach itp.). – symboliczne oznakowanie (np. w posadzce) miejsca lokalizacji nieistniejących trzech bram Mariackiej, Bydłęcej i Oławskiej, będących częścią murów obronnych, – uczestnictwo Urzędu Miasta Oleśnicy oraz

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

	właścicieli zabytków z terenu miasta w obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa. – organizacja wystaw tematycznie związanych ze specyfiką regionu, wzmacniających wizerunek miasta oraz poświęconych dziejom Oleśnicy, jej mieszkańców i zabytków. – kontynuacja organizacji imprez cyklicznych promujących sztukę i zasób kulturowy miasta, – wytyczenie szlaku turystycznego po najcenniejszych obiektach miasta, – pogłębianie współpracy z miastami partnerskimi, – rozszerzenie listy obiektów objętych iluminacją.
--	---

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy realizowany będzie poprzez wykonanie wskazanych zadań umożliwiających osiągnięcie przyjętych w nim priorytetów. Podstawę instrumentarium, stanowić będą obowiązujące przepisy prawa oraz zawarte w nich regulacje (instrumenty ekonomiczno - prawne, społeczne oraz finansów publicznych). Przyjmuje się, że zadania określone w niniejszym programie będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów:

1. prawnych – wynikających z przepisów ustawowych (np. uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tworzenie parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów będących własnością gminy, wykorzystanie decyzji administracyjnych, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków).
2. finansowych – obejmujących m.in. finansowanie prac konserwatorskich, remontowych i archeologicznych przy obiektach zabytkowych będących własnością miasta Oleśnicy, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowanie, nagrody, zachęty finansowe dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych).
3. koordynacyjnych – obejmujących realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w dokumentach strategicznych na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym, planach rozwoju lokalnego itp., współpraca z ośrodkami dydaktycznymi oraz realizację monitoringu stanu środowiska kulturowego.
4. społecznych – obejmujących prowadzenie działań z zakresu współpracy i współdziałania z właścicielami oraz użytkownikami zabytków (władzami kościelnymi i parafiami, osobami fizycznymi oraz spółkami), a także edukacja i informacja odnośnie dziedzictwa kulturowego miasta Oleśnicy;
5. kontrolnych obejmujących m. in. aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitorowanie stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. 2014 poz. 1446 ze zm.) burmistrz miasta zobowiązany jest do

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

sporządzania, co dwa lata, sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawienia go Radzie Miasta. Sprawozdanie winno zostać poprzedzone oceną poziomu realizacji programu z uwzględnieniem: wykonania zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

Dla priorytetu I „Zabezpieczenie i zagospodarowanie zasobów kulturowych miasta Oleśnicy” przyjmuje się następujące wskaźniki oceny poziomu realizacji programu opieki nad zabytkami:

- liczba podjętych uchwał w sprawie zagospodarowania przestrzennego,
- wielkość nakładów finansowych na prace konserwatorskie, restauratorskie,
- powierzchnia terenów zrewitalizowanych,
- liczba wyremontowanych obiektów zabytkowych,
- wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych,
- liczba udzielonych dotacji z budżetu gminy,
- liczba przeprowadzonych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych.

Dla priorytetu II „Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca pogłębianiu poczucia odpowiedzialności za wielokulturowe dziedzictwo miasta”, przyjmuje się następujące wskaźniki oceny poziomu realizacji programu opieki nad zabytkami:

- liczba odwiedzin strony internetowej w tym e-mapy (w zakresie zabytków),
- ilość wydanych i opracowanych publikacji, folderów promocyjnych i przewodników poświęconych zabytkom i promujących miasto,
- ilość publikacji w prasie dotyczących dziedzictwa kulturowego miasta,
- liczba zorganizowanych konkursów szkolnych i wystaw popularyzujących historię miasta oraz jego zabytki,
- liczba zorganizowanych wycieczek szkolnych do obiektów zabytkowych,
- ilość akcji promocyjnych i przedsięwzięć o charakterze kulturoznawczym

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Ważnym elementem ochrony dziedzictwa kulturowego są źródła jego finansowania. Środki przeznaczone na ochronę zabytków pochodzić mogą z budżetów jednostek samorządów terytorialnych, budżetu państwa lub funduszy europejskich. Zasady finansowania opieki nad zabytkami określone zostały w rozdziale 7. ustawy z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) Dotacje przeznaczane mogą być na prace wymienione w art. 77 *ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, na szczegółowych zasadach i w trybie ustalonym przez podmioty dotujące. Mogą być finansowane m.in. z następujących źródeł:

- z budżetu miasta Oleśnicy - finansowanie dotyczy obiektów będących własnością gminy, lub pozostających w trwałym zarządzie jej jednostek lub zakładów budżetowych. Na terenie miasta obowiązują następujące uchwały:
 - Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30.09.2004r. nr XXII/184/04 w sprawie zasad postępowania o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania, zmieniona uchwałą nr XLIII/331/2006 z dnia 31.08.2006r,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 23.06.2007r. nr X/85/2007 w sprawie ustanowienia i przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy oraz ich wysokości,
- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25.06.2009r. nr XXXV/212/2009 w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oleśnicy” zmieniona uchwałami nr XXXVI/222/2009 z dnia 28.08.2009r i nr XXXIX/237/2009 z dnia 27.11.2009r.
- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 29.09.2011r. nr XII/80/2011 w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie nakładów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych.
- z budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach przyznanej dotacji na prace zgodne z art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.
- z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace, zgodne z art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.
- z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach dotacji przyznanej zgodnie z art.77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. w oparciu o ogłaszane corocznie przez Ministerstwo aktualne programy.
- Dotacje Ministra Administracji i Cyfryzacji - fundusz kościelny
- Fundusz Termomodernizacji i Remontów
- Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Program „Dziedzictwo kulturowe”.
- środki europejskie:
 - Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014 – 2020,
 - Kreatywna Europa
 - Program Europa dla Obywateli 2014 - 2020
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020
 - Program operacyjny infrastruktura i środowisko 2014 – 2020
- Ulgi podatkowe:

Formą pomocy finansowej dla właścicieli obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków jest system ulg podatkowych. Na podstawie art. 7, ust. 1, pkt 6 ustawy o o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. 2014 poz. 849 ze zm.) zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

11. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Rada Miasta Oleśnicy w latach 2011 -2014 udzielała dotacji i realizowała zadania w ramach podjętych uchwał:

- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30.09.2004r. nr XXII/184/04 w sprawie zasad postępowania o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania, zmieniona uchwałą nr XLIII/331/2006 z dnia 31.08.2006r,

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 23.06.2007r. nr X/85/2007 w sprawie ustanowienia i przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy oraz ich wysokości,
- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25.06.2009r. nr XXXV/212/2009 w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oleśnicy” zmieniona uchwałami nr XXXVI/222/2009 z dnia 28.08.2009r i nr XXXIX/237/2009 z dnia 27.11.2009r.
- Uchwała Rady Miasta Oleśnicy z dnia 29.09.2011r. nr XII/80/2011 w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie nakładów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych.

Rok 2011

W roku 2011 wydatkowano kwotę 4 860 924,07 zł. w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, w tym kwotę 394 108,83 zł. na „Ochronę zabytków”. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych wyniosły 379 102,83 zł. (Podpisano 21 umów z Podmiotami Dotowanymi (Wspólnota Mieszkaniowa/Parafia) o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Opracowano także „Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy na lata 2011 – 2014” za kwotę 15 006,00 zł. Ponadto w ramach działu „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” wydatkowano kwotę 942 953,77 zł. na przebudowę budynku PiMBP na Forum Kulturalne.

Ponadto w obiektach i na obszarach objętych ochroną zabytków wykonano m.in.:

- zagospodarowanie podwórzy przy ul. Mickiewicza 6, 7, 8, ul. Wałowej 13, ul. Kilińskiego – Cieszyńskiego – na kwotę 178 862,30 zł.,
- dokumentację projektową na budowę placu zabaw i elementów ogrodu doświadczeń przy ul. Cieszyńskiego na kwotę 10947,00 zł.,
- przebudowę fontanny w parku przy ul. Mickiewicza,
- nawierzchnię chodnika z materiałów kamiennych przy ul. Kościelnej,
- nawierzchnię chodnika i schodów z materiałów kamiennych wraz z poręczami przy ul. Bocianie, Wałowej,
- nawierzchnię chodników i zatok parkingowych z materiałów kamiennych w ul. Wrocławskiej, Bocianie,
- remont elewacji bocznej, instalacja co, remont mansard oraz cokołów i podium apelowego w Szkole Podstawowej nr 2 na łączną kwotę 106 151,45 zł.,
- dokumentację projektową na modernizację budynku szkolnego wraz z budową sali gimnastycznej i boiskiem wielofunkcyjnym w Szkole Podstawowej nr 8 w Oleśnicy na kwotę 64 000 zł. – etap pierwszy,
- zagospodarowanie terenu przy sali gimnastycznej SP nr 7 przy ul. Żeromskiego 13 na kwotę 50 000 zł.,
- dokumentację projektową na przebudowę sali gimnastycznej przy ul. A. Krajowej 47 na kwotę 9848,00 zł.

Przyznano także nagrody w ogólnej kwocie 62 500,00 zł. dla wspólnot mieszkaniowych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej.

Rok 2012

W roku 2012 wydatkowano kwotę 6 364 439,00 zł. w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, w tym kwotę 540 980,19 zł. na „Ochronę zabytków”. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

publicznych wyniosły 460 863,27 zł. (Podpisano 17 umów z Podmiotami Dotowanymi (Wspólnota Mieszkaniowa/Parafia) o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Zakup usług remontowo – konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych wyniósł 72 945,92 zł. Ponadto w ramach działu „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” wydatkowano kwotę 990 057,35 zł na przebudowę budynku PiMBP na Forum Kulturalne. W ramach przebudowy budynku na placówkę wystawienniczą przy ul. Bocianie 11 (Oleśnicki Dom Spotkań z Historią) wydatkowano kwotę 957 654,87 zł. Na podtrzymywanie tradycji narodowej i wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz kulturę i sztukę przyznano łącznie dotację w wysokości 77 246,59 zł.

Ponadto w obiektach i na obszarach objętych ochroną zabytków wykonano m.in.:

- remont zabytkowego ogrodzenia przy ul. Wojska Polskiego 53 – wydatkowano 64 945,92 zł.,
- II etap „Renowacji stawów miejskich i terenów zielonych, w tym budowa ścieżek rekreacyjnych – rowerowych oraz przebudowa i remont budynku przy ul. Brzozowej 12b z przeznaczeniem na „Centrum Spotkań Organizacji Pozarządowych” wydatkowano 4 167 114,69 zł.,
- remont chodnika przy ul. Młynarskiej, ul. Mickiewicza na wysokości budynku Sądu, ul. Sejmowej, ul. Wrocławskiej, ul. Żeromskiego,
- zagospodarowanie terenu przy budynku MiPBP przy od strony ul. 11-go Listopada,
- budowę ścieżek rowerowych wraz z fragmentami chodników w ciągu ul. Rzemieślniczej i Wałowej na kwotę 261 770, 00 zł.,
- koncepcję rozwoju ścieżek rowerowych na terenie miasta na kwotę 24 000,00 zł.,
- I etap zagospodarowania podwórza w obrębie ul. Sudoła – A. Krajowej – Słoneczna – Lelewela na kwotę 706 659,05 zł.,
- Dokumentację projektowo – kosztorysową na zagospodarowanie podwórza przy ul. Cieszyńskiego – Kilińskiego – 3-go Maja na kwotę 11 066,01 zł.,
- modernizację budynku szkolnego wraz z budową sali gimnastycznej i boiskiem wielofunkcyjnym w Szkole Podstawowej nr 8 w Oleśnicy na kwotę 693 687,80 zł.,

Przyznano także nagrody w ogólnej kwocie 62 500,00 zł. dla wspólnot mieszkaniowych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej.

Rok 2013

W roku 2013 wydatkowano kwotę 6 372 174,29 zł. w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, w tym kwotę 544 022,92 zł. na „Ochronę zabytków”. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych wyniosły 441 622,70 zł. (Podpisano 20 umów z Podmiotami Dotowanymi (Wspólnota Mieszkaniowa/Parafia/Centrum Kształcenia i Wychowania OHP) o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Zakup usług remontowo – konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych wyniósł 101 440,00 zł. Ponadto w ramach działu „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” wydatkowano kwotę 43 210,20 zł. na przebudowę budynku PiMBP na Forum Kulturalne. W ramach przebudowy budynku na placówkę wystawienniczą przy ul. Bocianie 11 (Oleśnicki Dom Spotkań z Historią) wydatkowano kwotę 1 169 892,20 zł. Na podtrzymywanie tradycji narodowej i wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz kulturę i sztukę przyznano łącznie dotację w wysokości 69 452,46 zł.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

Ponadto w obiektach i na obszarach objętych ochroną zabytków wykonano m.in.:

- remont zabytkowych murów obronnych etap I - pomiędzy Bramą Wrocławską a budynkiem marketu „Biedronka” przy ul. Wałowej – wydatkowano 102 400,22 zł.,
- budowę ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Rzemieślniczej,
- budowę ścieżki rowerowej na odcinku Brzozowa – Wojska Polskiego – wydatkowano 141 195,20 zł.,
- budowę ścieżek rowerowych w ciągu ul. Wałowej i Wały Jagiellońskie na odcinku od ul. Kruczej do ul. Wały Jagiellońskie i od ul. Wałowej do ul. Wiejskiej – wydatkowano 368 790,00 zł.,
- remont nawierzchni chodnika wzdłuż ul. Wałowej, Rycerskiej, 3-go Maja, sięgacza ul. Wałowej, Żeromskiego, Krzywoustego, Daszyńskiego, Bocianie,
- remont alejek i uporządkowanie zieleni skweru przy ul. Bocianie,
- przebudowę parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Pocztowej – wydatkowano – 116 079,79 zł.,
- modernizację budynku szkolnego wraz z budową sali gimnastycznej i boiskiem wielofunkcyjnym w Szkole Podstawowej nr 8 w Oleśnicy na kwotę 1 865 393,77 zł.,

Przyznano także nagrody w ogólnej kwocie 62 500,00 zł. dla wspólnot mieszkaniowych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej.

Rok 2014

W roku 2014 wydatkowano kwotę 5 350 041,66 zł. w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, w tym kwotę 727 131,01 zł. na „Ochronę zabytków”. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych wyniosły 384 321,30 zł. (rozliczono 16 umów z Podmiotami Dotowanymi (Wspólnota Mieszkaniowa/Parafia) o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Zakup usług remontowo – konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych wyniósł 326 166,34 zł. Ponadto w ramach działu „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” wydatkowano kwotę 108 877,32 zł. na przebudowę budynku PiMBP na Forum Kulturalne. Na podtrzymywanie tradycji narodowej i wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz kulturę i sztukę przyznano łącznie dotację w wysokości 79 433,33 zł.

Ponadto w obiektach i na obszarach objętych ochroną zabytków wykonano m.in.:

- przebudowę parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Młynarskiej - wydatkowano na ten cel kwotę 548.833,95 zł.,
- budowę ścieżki rowerowej i pieszo rowerowej od ul. 3 Maja, ulicą Młynarską, Podzamczem do ul. Wałowej w Oleśnicy - wydatkowano na ten cel kwotę 402.618,92 zł.,
- zagospodarowanie podwórza przy ulicy Sienkiewicza 3 w Oleśnicy wraz z badaniami archeologicznymi – wydatkowano kwotę 80 288,99 zł.,
- zagospodarowanie podwórza przy ulicy 11 Listopada 1-4, ul. Lwowskiej 9,11 w Oleśnicy wraz z badaniami archeologicznymi – wydatkowano kwotę 151 085,95 zł.,
- zagospodarowanie podwórza ul. Cieszyńskiego - Kilińskiego- 3-go Maja w Oleśnicy wraz budową oświetlenia, iluminacją murów obronnych, budową drenażu oraz placów zabaw, placów sprawnościowych, parków edukacyjnych i rekreacyjnych.- wydatkowano kwotę 879.562,78 zł

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

- zagospodarowanie podwórza przy ulicy Traugutta w Oleśnicy wraz z badaniami archeologicznymi – wydatkowano kwotę 95 000,00 zł,
- zagospodarowanie podwórza przy ulicy Wały Jagiellońskie – 3 Maja w Oleśnicy wraz z badaniami archeologicznymi – wydatkowano kwotę 290 118,84 zł
- zagospodarowanie podwórza przy ulicy Lwowskiej 26 w Oleśnicy – wydatkowano kwotę 142 274,00 zł.,
- „Iluminacja murów obronnych miasta Oleśnicy w ciągu ulic Rzemieśnicza, Wałowa, Łużycka, Bociana, Kilińskiego – wydatkowano kwotę 474 395,27 zł.,
- „Remont zabytkowych murów obronnych – etap II – lico muru od strony ul. Łużyckiej - odcinek muru od ul. Matejki do budynku mieszkalnego przy ul. Rzemieśniczej 1 (strefa E) w Oleśnicy” – wydatkowano 326 166,34 zł.,

Przyznano także nagrody w ogólnej kwocie 62 500,00 zł. dla wspólnot mieszkaniowych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej.

12. Aneksy

Wykaz obiektów z terenu miasta Oleśnica, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków:

L.p.	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu	rejestr zabytków	data rejestru
1.	Ośrodek historyczny miasta			obszar	A/1855/390	1956.11.25
2.	Historyczny układ urbanistyczny wraz z przedmieściami, osiedlem Rataje i Lucień			obszar		
3.	Zespół obwarowań miejskich:			mury obronne		
a.	Basteja			mury obronne	A/3552/422	1957.04.05
b.	Mury obronne			mury obronne	A/3552/422	1957.04.05
c.	Brama miejska Trzebnicka, ob. Brama Wrocławska	ul. Wrocławska		mury obronne	A/3552/422	1957.04.05
4.	Kościół par. św. Jana Apostoła (tzw. zamkowy)	ul. Zamkowa		kościół	A/1349/994	1963.10.02
a.	Cmentarz katolicki			cmentarz		
5.	Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.	Kościół pom. św. Trójcy	Okreżna	14	kościół	A/1346/201	1950.05.31
b.	Plebania	ul. Łużycka / Okreżna	4	plebania		
6.	Kościół prawosławny Zaśnięcia NMP i św. Jerzego, d. klasztorny	ul. Zamkowa		kościół	A/1347/308	1955.12.21
7.	Synagoga, ob. kościół ewang. pw. Zbawiciela	ul. Łużycka		kościół	A/1348/972	1963.04.08
8.	Cmentarz żydowski	ul. Leśna		cmentarz		
9.	Cmentarz poewangelicki (Rataje)	ul. Wielkopólna		cmentarz		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

10.	Zespół cmentarza:	ul. Wojska Polskiego		zespół		
a.	Cmentarz komunalny I	ul. Wojska Polskiego		cmentarz		
b.	Kaplica cmentarna	ul. Wojska Polskiego		kaplica		
c.	Brama cmentarna	ul. Wojska Polskiego		inne		
d.	Cmentarz komunalny II	ul. Wojska Polskiego		cmentarz		
11.	Cmentarz żołnierzy radzieckich	ul. Wojska Polskiego		cmentarz		
12.	Zespół zamkowy:	ul. Zamkowa		zespół zamkowy		
a.	Zamek Piastowski, ob. ośrodek szkoleniowy	ul. Zamkowa	4	zamek	A/3539/70	1949.03.29
b.	Brama zamkowa zewnętrzna	ul. Zamkowa	4	inne		
c.	Brama zamkowa wewnętrzna	ul. Zamkowa	4	inne		
d.	Kryty łącznik między pałacem a kościołem	ul. Zamkowa	4	inne		
e.	Most nad fosą i fragm. fortyfikacji ziemnych	ul. Zamkowa		most		
f.	Park zamkowy, d. ogród ozdobny	ul. Zamkowa		park		
15.	Transformator	Lucień		transformator		
16.	D. Zespół Szkół Medycznych	ul. Armii Krajowej	1-2	szkoła		
17.	Zespół szkolny	ul. Armii Krajowej	47	zespół		
a.	Szkoła podstawowa	ul. Armii Krajowej	47	szkoła		
b.	Dom mieszkalny	ul. Armii Krajowej	47	budynek mieszkalny		
c.	Sala gimnastyczna	ul. Armii Krajowej	47	inne		
18.	Dom mieszkalny	ul. Bociana	4a	budynek mieszkalny		
19.	Dom mieszkalny, d. plebania ewang.	ul. Bociania	12	budynek mieszkalny	A/999	2007.03.20
20.	Dom mieszkalny	ul. Bociania	11	budynek mieszkalny	A/5283	2011.07.29
21.	Dom mieszkalny	ul. Bolesława Krzywoustego	4	budynek mieszkalny		
22.	Dom mieszkalny	ul. Bolesława Krzywoustego	5a-5b	budynek mieszkalny		
23.	Dom mieszkalny	ul. Bolesława Krzywoustego	79	budynek mieszkalny		
24.	Dom mieszkalny	ul. Bolesława Krzywoustego	80	budynek mieszkalny		
25.	Dom mieszkalny	ul. Bolesława Krzywoustego	81	budynek mieszkalny		
26.	Dom mieszkalny	ul. Bratnia	1	budynek mieszkalny		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

27.	Dom mieszkalny	ul. Bratnia	4	budynek mieszkalny		
28.	Dom mieszkalny	ul. Bratnia	5	budynek mieszkalny		
29.	Żłobek	ul. Bratnia	7	publiczny		
30.	zespół budowlany - Miejski Zakład Wodociągowy:	ul. Brzozowa	12	zespół		
a.	Dom mieszkalny	ul. Brzozowa	12	budynek mieszkalny		
b.	Budynek stacji pomp	ul. Brzozowa	12	przemysłowy		
c.	Budynek odżelaziacza	ul. Brzozowa	12	przemysłowy		
d.	Budynek stacji filtrów	ul. Brzozowa	12	przemysłowy		
e.	Budynek gospodarczy	ul. Brzozowa	12	budynek gospodarczy		
f.	Wieża ciśnień	ul. Wojska Polskiego	57	przemysłowy		
32.	Dom mieszkalny	ul. Daszyńskiego	22	budynek mieszkalny		
33.	Dom mieszkalny	ul. Dąbrowskiego	1	budynek mieszkalny		
34.	Dom mieszkalny	ul. Dąbrowskiego	41	budynek mieszkalny		
35.	Dom mieszkalny	ul. Dąbrowskiego	50	budynek mieszkalny		
36.	Przychodnia Rejonowa	ul. Hallera	25	publiczny		
	Szkoła podstawowa	Ul. Św. Jadwigi	1a	publiczny		
37.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 62)	4	budynek mieszkalny		
38.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 61)	6	budynek mieszkalny		
39.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 60)	8	budynek mieszkalny		
40.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 8)	9	budynek mieszkalny		
41.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 59)	10	budynek mieszkalny		
42.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 9)	11	budynek mieszkalny		
43.	Dom mieszkalny	ul. św. Jadwigi, (d. 22 Lipca 58)	12	budynek mieszkalny		
44.	zespół budowlany - Dolnośląskie Zakłady Przemysłu Skórzanego	ul. Kilińskiego	4c	przemysłowy		
45.	Dom mieszkalny	ul. Kilińskiego	5	budynek mieszkalny		
46.	Dom mieszkalny	ul. Kilińskiego	7	budynek mieszkalny		
47.	Dom mieszkalny	ul. Kilińskiego	8	budynek mieszkalny		
48.	Przedszkole nr 1	ul. Kilińskiego	9	publiczny		
49.	Zespół dworca kolejowego	ul. Kolejowa		zespół		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

a.	Budynek dworca z wiatą	ul. Kolejowa		dworzec		
b.	Wiaty peronowe	ul. Kolejowa		przemysłowy		
c.	Osłony wejść peronowych	ul. Kolejowa		przemysłowy		
d.	Kolejowa wieża ciśnień I	ul. Kolejowa		przemysłowy		
e.	Kolejowa wieża ciśnień II	ul. Kolejowa		przemysłowy		
f.	Stacja trafo	ul. Kolejowa		transformator		
g.	Budynek zespołu drużyn konduktorskich	ul. Kolejowa		przemysłowy		
h.	Zespół magazynów	ul. Kolejowa		magazyn		
i.	Zespół magazynów - po drugiej stronie kładki	ul. Kolejowa		magazyn		
j.	Zespół 5 żurawi wodnych	ul. Kolejowa		inne		
k.	Zespół hal, budynek administracyjny i 2 budynki pomocnicze z portiernią zakładów napraw taboru kolejowego	ul. Kolejowa		przemysłowy		
l.	Budynek kotłowni	ul. Kolejowa		przemysłowy		
ł.	Komin	ul. Kolejowa		przemysłowy		
m.	Wiadukt drogowy	ul. Kolejowa		wiadukt		
50.	Dom mieszkalny	ul. Kopernika	14	budynek usługowy		
51.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna (d. Roosvelta)	4	budynek mieszkalny		
52.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	5 (4a)	budynek mieszkalny		
53.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	6	budynek mieszkalny		
54.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	9	budynek mieszkalny		
55.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	10	budynek mieszkalny		
56.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	12	budynek mieszkalny		
57.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	13	budynek mieszkalny		
58.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	14	budynek mieszkalny		
59.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna	15	budynek mieszkalny		
60.	Dom mieszkalny	ul. Krótka	2	budynek mieszkalny		
61.	Dom mieszkalny	ul. Leśna	1-2	budynek mieszkalny		
62.	Dom mieszkalny	ul. Leśna	3-4	budynek mieszkalny		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

63.	Dom mieszkalny	ul. Leśna	5-6	budynek mieszkalny		
64.	Dom mieszkalny	ul. Leśna	11-12	budynek mieszkalny		
65.	Dom mieszkalny	ul. Leśna	13-14	budynek mieszkalny		
66.	Oleśnicki Ośrodek Kultury	ul. 11 Listopada / róg ul. Reja		publiczny		
67.	Technikum Skórzane	ul. 11 Listopada	10	szkoła		
68.	Dom mieszkalny	ul. 11 Listopada	4	budynek mieszkalny		
69.	Willa	ul. 11 Listopada	9	budynek mieszkalny		
70.	Dom mieszkalny	ul. 11 Listopada	12	budynek mieszkalny		
71.	Zespół domów mieszkalnych	ul. 11 Listopada	13, 13a, 14	zespół		
72.	Willa	ul. 11 Listopada	21	budynek mieszkalny		
73.	Willa	ul. 11 Listopada	22	budynek mieszkalny		
74.	Dom mieszkalny	ul. 11 Listopada	22a	budynek mieszkalny		
75.	Willa, ob. Urząd Gminy	ul. 11 Listopada	24	budynek mieszkalny		
76.	Willa	ul. 11 Listopada	26	budynek mieszkalny		
77.	Dom mieszkalny	ul. 11 Listopada	27	budynek mieszkalny		
78.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 50)	10	budynek mieszkalny		
79.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 201)	13	budynek mieszkalny		
80.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 20)	15	budynek mieszkalny		
81.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 22)	17	budynek mieszkalny		
82.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 43)	24	budynek mieszkalny		
83.	Dom mieszkalny	ul. Lwowska (d. 22 Lipca 25-27)	25-27-29	budynek mieszkalny		
84.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja / róg Zamkowej	4	budynek mieszkalny		
85.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	5	budynek mieszkalny		
86.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	6	budynek mieszkalny		
87.	Kino	ul. 3 Maja	18	publiczny		
88.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	19	budynek mieszkalny		
89.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	21	budynek mieszkalny		
90.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	23	budynek mieszkalny		
91.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	26	budynek mieszkalny		
92.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	34b	budynek		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

				mieszkalny		
93.	Sąd Rejonowy	ul. 3 Maja	48/49	publiczny		
94.	Zespół poczty:			zespół		
a.	Pocztą	ul. 3 Maja	52	publiczny		
b.	Oficyna	ul. 3 Maja / Kilińskiego		publiczny		
95.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	60	budynek mieszkalny		
96.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	60a	budynek mieszkalny		
97.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	61	budynek mieszkalny		
98.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	62	budynek mieszkalny		
99.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	63	budynek mieszkalny		
100.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	69	budynek mieszkalny		
101.	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja	70	budynek mieszkalny		
102.	Dom mieszkalny	ul. Matejki	17	budynek mieszkalny		
103.	Szkoła Muzyczna, d. Dom Wdów	ul. Matejki	19	publiczny	A/3546/971	1963.04.08
104.	Dom mieszkalny	ul. Matejki	24	budynek mieszkalny		
105.	Dom mieszkalny	ul. Matejki	25	budynek mieszkalny		
106.	Dom mieszkalny	ul. Matejki	26	budynek mieszkalny		
107.	Hotel	ul. Mickiewicza	3	publiczny		
108.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	6	budynek mieszkalny		
109.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	7a, 7b	budynek mieszkalny		
110.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	8	budynek mieszkalny		
111.	Dom mieszkalno- gospodarczy	ul. Mikołajczyka	8a	budynek mieszkalno- gospodarczy		
a.	Stodoła	ul. Mikołajczyka	8a	budynek gospodarczy		
112.	Dom mieszkalno- gospodarczy	ul. Mikołajczyka	11	budynek mieszkalno- gospodarczy		
113.	Młyn	ul. Młynarska	3a	młyn		
114.	Dom mieszkalny	ul. Młynarska	5	budynek mieszkalny		
115.	Młyn	ul. Młynarska	6	młyn		
116.	Dom mieszkalny	ul. Moniuszki	7-8	budynek mieszkalny		
117.	Dom mieszkalny	ul. Moniuszki	9	budynek mieszkalny		
118.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	2	budynek mieszkalny		
119.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	4	budynek mieszkalny		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

a.	Obora	ul. Nowowiejska	4	budynek gospodarczy		
b.	Ogrodzenie z bramą	ul. Nowowiejska	4	ogrodzenie		
120.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	8	budynek mieszkalny		
121.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	13	budynek mieszkalny		
a.	Obora	ul. Nowowiejska	13	budynek gospodarczy		
b.	Stodoła	ul. Nowowiejska	13	budynek gospodarczy		
122.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	19	budynek mieszkalny		
a.	Obora	ul. Nowowiejska	19	budynek gospodarczy		
123.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	21	budynek mieszkalny		
a.	Obora	ul. Nowowiejska	21	budynek gospodarczy		
b.	Stodoła	ul. Nowowiejska	21	budynek gospodarczy		
124.	Dom mieszkalny	ul. Nowowiejska	23	budynek mieszkalny		
a.	Obora	ul. Nowowiejska	23 (do25)	budynek gospodarczy		
b.	Stajnia	ul. Nowowiejska	23	budynek gospodarczy		
c.	Stodoła	ul. Nowowiejska	23	budynek gospodarczy		
125.	Dom mieszkalny	ul. Okrężna	8	budynek mieszkalny		
126.	Zespół budynków mieszkalnych i gospodarczych	ul. Osiedle Lucień		zespół		
127.	Remiza OSP	ul. Piastów (Zamkowa 9)		inne		
128.	Dom mieszkalny	ul. Pocztowa	1	budynek mieszkalny		
129.	Dom mieszkalny	ul. Pocztowa	2	budynek mieszkalny		
130.	Dom mieszkalny	ul. Północna	12	budynek mieszkalny		
131.	Szkoła podstawowa nr 7 - filia	ul. Północna	16	szkoła		
a.	Budynek I	ul. Północna	16	inne		
b.	Budynek II	ul. Północna	16	inne		
132.	Dom mieszkalny	ul. Prusa	2	budynek mieszkalny		
133.	Zespół szkoły podstawowej nr 2:	ul. Prusa / ul. Wąska 2	7-9	zespół		
b.	Szkoła podstawowa	ul. Prusa	7	szkoła		
c.	Szkoła podstawowa, d. dom mieszkalny	ul. Prusa	8	szkoła		
d.	Szkoła podstawowa, d. dom mieszkalny	ul. Prusa	9	szkoła		
134.	Dom mieszkalny	ul. Reja	6-9	budynek		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

				mieszkalny		
135.	Biblioteka	ul. Reja	10	publiczny		
136.	Dom mieszkalny	ul. Reja	12	budynek mieszkalny		
137.	Dom mieszkalny	ul. Reja	13	budynek mieszkalny		
138.	Dom mieszkalny	ul. Reja	14	budynek mieszkalny		
139.	Dom mieszkalny	ul. Reja	15	budynek mieszkalny		
140.	Ratusz	Rynek		ratusz	A/3547/970	1963.04.08
141.	Dom mieszkalny	Rynek	4	budynek mieszkalny		
142.	Dom mieszkalny	Rynek	5	budynek mieszkalny		
143.	Dom mieszkalny	Rynek	20	budynek mieszkalny		
144.	Dom mieszkalny	Rynek	21	budynek mieszkalny		
145.	Dom mieszkalny	Rynek	23/24	budynek mieszkalny		
146.	Dom mieszkalny	Rynek	25	budynek mieszkalny		
147.	Dom mieszkalny	Rynek	26	budynek mieszkalny		
148.	Dom mieszkalny	Rynek	30	budynek mieszkalny		
149.	Dom mieszkalny	Rynek	33	budynek mieszkalny		
150.	Dom mieszkalny	Rynek	34	budynek mieszkalny		
151.	Dom mieszkalny	Rynek	35	budynek mieszkalny		
152.	Dom mieszkalny	Rynek	36	budynek mieszkalny		
153.	Dom mieszkalny	Rynek	37	budynek mieszkalny		
154.	Dom mieszkalny	Rynek	38	budynek mieszkalny		
155.	Dom mieszkalny	Rynek	39	budynek mieszkalny		
156.	Dom mieszkalny	Rynek	40	budynek mieszkalny		
157.	Dom mieszkalny	Rynek	46	budynek mieszkalny		
158.	Dom mieszkalny	Rynek	47	budynek mieszkalny	A/3550/1577	1966.03.19
159.	Dom mieszkalny	Rynek	48	budynek mieszkalny	A/3550/1577	1966.03.19
160.	Dom mieszkalny	Rynek	49	budynek mieszkalny		
161.	Dom mieszkalny	ul. Rzemieśnicza	5a	budynek mieszkalny		
162.	Dom mieszkalny	ul. Rzemieśnicza	8	budynek mieszkalny		
163.	Dom mieszkalny	ul. Rzemieśnicza	14	budynek mieszkalny		
164.	Dom mieszkalny	ul. Sejmowa	1	budynek		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

				mieszkalny		
165.	Dom mieszkalny	ul. Sejmowa	2	budynek mieszkalny		
166.	Dom mieszkalny	ul. Sejmowa	3	budynek mieszkalny		
167.	Dom mieszkalny	ul. Sejmowa	4	budynek mieszkalny		
168.	Dom mieszkalny	ul. Sejmowa	11	budynek mieszkalny		
169.	Dom mieszkalny	ul. Skłodowskiej-Curie	2	budynek mieszkalny		
170.	Dom mieszkalny	ul. Słoneczna	9-15	budynek mieszkalny		
171.	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego	2	budynek mieszkalny		
172.	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego	3	budynek mieszkalny		
173.	Zespół Szkół	ul. Słowackiego	4	zespół	A/3528/637/W	1990.05.15
a.	Budynek LO i Gimnazjum nr 2	ul. Słowackiego ul. Chopina	4 1	szkoła		
b.	Sala gimnastyczna	ul. Słowackiego	4	inne		
174.	D. kasyno wojskowe	ul. Spacerowa	1	koszary		
175.	Dom mieszkalny	ul. Szkolna	3	budynek mieszkalny		
176.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	3	budynek mieszkalny		
177.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	4	budynek mieszkalny		
178.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	7	budynek mieszkalny		
179.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	8	budynek mieszkalny		
180.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	9	budynek mieszkalny		
181.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	10	budynek mieszkalny		
182.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	11	budynek mieszkalny		
183.	Dom mieszkalny	ul. Traugutta	12	budynek mieszkalny		
184.	Dom mieszkalny	ul. Wałowa	2	budynek mieszkalny		
185.	Oczyszczalnia ścieków, ob. budynek usługowo-handlowy	ul. Wałowa	7/9	inne		
186.	Park miejski, d. księżca bazanciarńia	ul. Wały Jagiellońskie		park		
187.	Zespół Zakładu Karnego	ul. Wały Jagiellońskie		publiczny		
188.	Willa	ul. Wały Jagiellońskie	5-6	budynek mieszkalny		
189.	Dom mieszkalny	ul. Wały Jagiellońskie	24	budynek mieszkalny		
190.	Dom mieszkalny	ul. Wały Jagiellońskie	25	budynek mieszkalny		
191.	Dom mieszkalny	ul. Wały	26	budynek		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

		Jagiellońskie		mieszkalny		
192.	Dom mieszkalny	Wądoły	11	budynek mieszkalny		
193.	Dom mieszkalny	ul. Wiejska	15	budynek mieszkalny		
194.	Dom mieszkalny	ul. Wiejska	33	budynek mieszkalny		
195.	Szkoła podstawowa	ul. Wiejska	35	szkoła		
a.	Dom mieszkalny	ul. Wiejska	37	budynek mieszkalny		
196.	Willa	ul. Wielkopólna	2	budynek mieszkalny		
197.	Dom mieszkalny	ul. Wielkopólna	6	budynek mieszkalny		
198.	Dom mieszkalny	ul. Wielkopólna	10	budynek mieszkalny		
199.	Dom mieszkalny	ul. Wileńska (d. Świerczewskiego 9)	3	budynek mieszkalny		
200.	Dom mieszkalny	ul. Wileńska (d. Świerczewskiego 10)	11	budynek mieszkalny		
201.	Zespół budynków koszarowych:	ul. Wileńska	14	zespół		
a.	Budynek biurowo-sztabowy nr 1	ul. Wileńska	14	koszary		
b.	Budynek szkoleniowy nr 2	ul. Wileńska	14	koszary		
c.	Kasyno nr 3	ul. Wileńska	14	koszary		
d.	Budynek koszarowy nr 4	ul. Wileńska	14	koszary		
e.	Budynek koszarowy nr 5	ul. Wileńska	14	koszary		
f.	Budynek koszarowy dla podchorążych nr 6	ul. Wileńska	14	koszary		
g.	D. budynek koszarowy nr 7	ul. Wileńska	14	koszary		
h.	D. budynek koszarowy nr 8	ul. Wileńska	14	koszary		
i.	D. budynek koszarowy nr 9, ob. gimnazjum	ul. Wileńska	14	koszary		
j.	Garaż nr 13	ul. Wileńska	14	inne		
k.	Warsztat mechaniczny nr 17	ul. Wileńska	14	koszary		
l.	Budynek biurowo-sztabowy nr 19	ul. Wileńska	14	koszary		
ł.	Kuchnia i jadalnia (stołówka) nr 23	ul. Wileńska	14	koszary		
m.	Kuchnia i jadalnia (stołówka) nr 24	ul. Wileńska	14	koszary		
n.	Magazyny nr 25	ul. Wileńska	14	koszary		
o.	Budynek szkoleniowy nr 26	ul. Wileńska	14	koszary		
p.	Warsztat mechaniczny nr 27	ul. Wileńska	14	koszary		
r.	Budynek szkoleniowy nr 28	ul. Wileńska	14	koszary		

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

s.	Hala sportowa nr 29	ul. Wileńska	14	koszary		
t.	Budynek szkoleniowy nr 30	ul. Wileńska	14	koszary		
u.	Warsztat mechaniczny nr 31	ul. Wileńska	14	koszary		
w.	Budynek szkoleniowy nr 32	ul. Wileńska	14	koszary		
x.	Budynek szkoleniowy nr 33	ul. Wileńska	14	koszary		
y.	Magazyn nr 38	ul. Wileńska	14	koszary		
z.	Magazyn nr 39	ul. Wileńska	14	koszary		
202.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	5	budynek mieszkalny		
203.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	6	budynek mieszkalny		
204.	Zespół Szkół Zawodowych	ul. Wojska Polskiego	8	szkoła		
205.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	9	budynek mieszkalny		
206.	Willa (pałacyk)	ul. Wojska Polskiego	12	budynek mieszkalny		
207.	Hotel robotniczy	ul. Wojska Polskiego	13	publiczny		
208.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	48-49	budynek mieszkalny		
209.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	50-51	budynek mieszkalny		
210.	Zespół koszar:	ul. Wojska Polskiego	52/56	zespół	A/3530/595/W	1986.12.09
a.	Budynek koszarowy nr 1	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
b.	Budynek koszarowy nr 2	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
c.	Budynek administracyjny nr 3	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
d.	Budynek koszarowy nr 4	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
e.	Budynek koszarowy nr 5	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
f.	Magazyn nr 8	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
g.	Stołówka i kuchnia nr 9	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
h.	Budynek gospodarczy nr 10	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
i.	Budynek gospodarczy nr 11 i 13 (d. szalety)	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
j.	Wartownia nr 12	ul. Wojska Polskiego		koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
k.	Zespół budynków	ul. Wojska Polskiego	14, 15, 16, 17, 18, 19	zespół	A/3530/595/W	1986.12.09
l.	Budynek magazynowe i garaże nr 14 i 19	ul. Wojska Polskiego		magazyn	A/3530/595/W	1986.12.09

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

ł.	Garaże i warsztaty nr 15, 17, 18 (d. stajnie)	ul. Wojska Polskiego		inne	A/3530/595/W	1986.12.09
m.	Hala sportowa nr 16 (d. ujeżdżalnia)	ul. Wojska Polskiego		publiczny	A/3530/595/W	1986.12.09
211.	Kasyno wojskowe	ul. Wojska Polskiego	58	koszary	A/3530/595/W	1986.12.09
212.	Willa	ul. Wojska Polskiego	59	budynek mieszkalny		
213.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	64	budynek mieszkalny		
214.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	65	budynek mieszkalny		
215.	Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	66	budynek mieszkalny		
216.	Zespół Szkół Zawodowych:	ul. Wojska Polskiego	67/69	zespół		
a.	Budynek szkolny	ul. Wojska Polskiego	67/69	szkoła		
b.	Internat	ul. Wojska Polskiego	67/69	publiczny		
c.	Budynek warsztatów	ul. Wojska Polskiego	67/69	inne		
217.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	8	budynek mieszkalny		
218.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	14	budynek mieszkalny		
219.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	16	budynek mieszkalny		
220.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	18	budynek mieszkalny		
221.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	20	budynek mieszkalny		
a.	Budynek gospodarczy	ul. Wrocławska	31/33	Budynek gospodarczy		
b.	Ogrodzenie	ul. Wrocławska	31/33	ogrodzenie		
222.	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	32	budynek mieszkalny		
223.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	3	budynek mieszkalny		
224.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa / ul. Sejmowa	3a	budynek mieszkalny		
225.	Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	6	budynek mieszkalny		
226.	Willa	ul. Zielona	1	budynek mieszkalny		
227.	Hala sportowa	ul. Żeromskiego	13	publiczny		

Wykaz zabytkowych stanowisk archeologicznych z terenu miasta Oleśnica, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

Lp.	Obszar AZP	Nr stan. wg	Funkcja	Kultura	Chronologia
-----	------------	-------------	---------	---------	-------------

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

		AZP			
1			Obszar historycznego i pradziejowego osadnictwa obejmujący teren miasta		
1	77-32	1/1	Ślad osadnictwa Osada		Późne średniowiecze Okres nowożytny
2	77-32	2/2	Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Epoka brązu – okres halsztacki Późne średniowiecze
3	77-32	3/7	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze Okres nowożytny
4	77-32	4/12	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Wczesne średniowiecze
5	77-32	21/39	Osada służebna i folwark Wieś i folwark Wieś Rathe Wieś Rathe Wieś Rataje Miasto Oleśnica - Rataje		Późne średniowiecze Późne średniowiecze – okres nowożytny Okres nowożytny – XVIII i XIX w. XIX – XX w. do 1945 r. XX w. do 1961 r. XX w. od 1961 r. – XXI w.
6	77-32	22/40	Osada	Przeworska	C2-C3-D
7	78-31	5/54	Osada		Wczesne średniowiecze
8	78-31	7/37	Osada		Epoka brązu – okres halsztacki
9	78-31	8/55	Dawna wieś Lucień		1230 r.
10	78-31	48/56	Ślad osadnictwa		Okres nowożytny.
11	78-31	49/57	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze Okres nowożytny
12	78-32	11/8	Znalezisko luźne		Epoka kamienia
13	78-32	12/4	Znalezisko luźne		Neolit – I okres epoki brązu
14	78-32	18/1	Ślad osadnictwa Osada Osada Osada i cmentarzysko Ślad osadnictwa Cmentarzysko ciałopalne	Kultura Pucharów Lejkowatych Kultura Amfor Kulistych Kultura Przedłużycka Kultura Łużycka Przeworska Przeworska	Neolit Neolit II okres epoki brązu Epoka brązu - halsztat Laten Okres wpływów rzymskich
15	78-32	26/5	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze
16	78-32	27/3	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze
17	78-32	28/53	Osadnictwo miejskie Miasto z zespołem zamkowo – pałacowym i przedmieściami: Marien Horst, Neusorge, Lousinen Horst, Bresaluer Horst, Treibniter V., Ohlauer Vorst		Od XIII do XX w. Okres nowożytny
18	78-32	30/6	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze XIII-XIV wiek
19	78-32	32/2	Nieokreślona Grodzisko Zamek		Wczesna epoka brązu Wczesne średniowiecze Średniowiecze – okres nowożytny XIII-XX wiek <i>Rejestr zabytków: decyzja nr 70 z</i>

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy w latach 2015-2018

					29.03.1949 – dla zamku
20	78-32	35/7	Osada		Późne średniowiecze
21	78-32	36/9	Osada		Późne średniowiecze
22	78-32	37/22	Osada Osada		Późne średniowiecze Okres nowożytny
23	78-32	38/25	Osada Osada		Późne średniowiecze Okres nowożytny
24	78-32	40/12	Osada		Okres nowożytny XVI-XVIII wiek
25	78-32	39/24	Osada Osada Osada Przedmieście MIasto		Późne średniowiecze Późne średniowiecze – okres nowożytny Okres nowożytny XVIII – XIX w. XIX – XX w.
26	78-32	41/13	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Kultura ceramiki wstęgowej rytej Kultura amfor kulistych Łużycka	Neolit Neolit Epoka brązu – okres halszacki Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze
27	78-32	42/11	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Okres lateński Okres wpływów rzymskich Późne średniowiecze Okres nowożytny
28	78-32	46/58	Kościół św. Anny i cmentarz		Późne średniowiecze – okres nowożytny
29	78-32	45/57	Kościół św. Wawrzyńca wraz ze szpitalem i cmentarzem		Późne średniowiecze – okres nowożytny
30	78-32	44/56	Kościół św. Mikołaja wraz ze Szpitalem i cmentarzem		Późne średniowiecze – okres nowożytny (1376 – 1824 r.)
31	78-32	43/55	Osada służebna Rataje i folwark		Późne średniowiecze (1376) – okres nowożytny (po 1824)
BL	78-31	6/53	Ślad osadnictwa		Epoka brązu – okres halszacki
BL	78-32	8/36	Nieokreślona		Neolit
BL	78-32	9/37	Znalezisko luźne		Neolit
BL	78-32	10/38	Znalezisko luźne		Neolit
BL	78-32	13/39	Nieokreślona		II okres epoki brązu
BL	78-32	14/42	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	15/40	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	16/41	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	17/43	Nieokreślona		Okres lateński IV wiek p.n.e.
BL	78-32	19/44	Osada		Wczesne średniowiecze
BL	78-32	20/45	Skarb		Wczesne średniowiecze XII wiek
BL	78-32	21/46	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	22/47	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	23/48	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	24/49	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	25/50	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	29/51	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	31/52	Nieokreślona		Późne średniowiecze XIV wiek
BL	78-32	31/52	Nieokreślona		Późne średniowiecze XIV wiek

13. Bibliografia

1. „Program Opieki nad Zabytkami Miasta Oleśnicy na lata 2011 – 2014”, przyjęty uchwałą Rady Miasta Oleśnicy Nr XI/76/2011 z dnia 31.08.2011 r.,
2. „Studium Rewaloryzacji Starego Miasta w Oleśnicy”, opr. zespół autorski pod kierownictwem Grzegorza Świtonia, luty – lipiec 1992,
3. „Strategia Rozwoju Miasta Oleśnicy”, przyjęta uchwałą Rady Miasta Oleśnicy nr XXXIV/240/2001 z dnia 26.06.2001 r.
4. „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy”, przyjęte uchwałą nr XV/108/2007 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30.11.2007r,
5. Projekt „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy”, opr. przez zespół autorski, gł. Projektant Paweł Niemiec, Lex Urbi, 2014 r.
6. Mirosław Przyłęcki, "Zamek w Oleśnicy", Dolnośląskie Towarzystwo Społeczno - Kulturalne, Wrocław 1989 r., Mirosław Przyłęcki, "Skrócone Studium Historyczno - Urbanistyczne bloków wokółrynkowych w Oleśnicy", Projekt Planu Rewaloryzacji Starego Miasta, 1991 r.,
7. „Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020”, przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 61 z dnia 16 maja 2013 r.,
8. „Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030”, przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 239 dnia 13 grudnia 2011 r.,
9. „Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004–2013” i uzupełnienie „Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020”, MKiDN, 2005 r.,
10. „Program opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011” przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr LX/912/2006., „Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego na lata 2015 – 2018”, praca zespołowa, Wrocław 2014 r.,
11. „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego”, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r.,
12. „Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020”, przyjęty przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 r.,
13. „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020” , przyjęta przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, uchwałą nr XXXII/932/13 z dnia 28 lutego 2013 r.
14. Materiały udostępnione przez Urząd Miasta w Oleśnicy,
15. Materiały udostępnione przez Zakład Budynków Komunalnych w Oleśnicy,
16. Materiały udostępnione przez Sekcję Dróg Mieszkich w Oleśnicy,
17. Materiały udostępnione przez Oleśnicką Bibliotekę Publiczną im. Mikołaja Reja,
18. Ustawy i rozporządzenia – strona <http://isap.sejm.gov.pl/>